

DOMOLJUB

Glasilo Jugoslovanske Kmetске Zveze
z mesečno prilogo „Občinska uprava“.

Izhaja vsako sredo ob 5. uri zjutraj. — Cena mu je 12 Din. za pol leta.
Za inozemstvo 26 Din. za pol leta.
Posamezne številke se prodajajo po 1 Din.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica — Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

ZBOR ZAUPNIKOV SLS.

V ponedeljek, 5. t. m., se je zbral v Ljubljani zbor zaupnikov SLS, najvišja oblast v stranki. Zaupniki so docela napolnili veliko Unionsko dvorano. Na obrazih se jim je brala zavest, da slovensko ljudstvo preživlja velik trenutek in da je trenutno od njih odvisna usoda našega naroda za dolga, dolga desetletja.

Govoril je prvi dr. Korošec, naš vojskovodja proti velesrbskemu centralizmu in belgrajski korupciji. Kar je povedal, je zajel iz duše slovenskega ljudstva.

V naslednjem nekaj odlomkov iz njegovega govora.

ZA SAMOSTOJNOST SLOVENSKEGA NARODA.

Naša stranka ima v svojem programu na prvem mestu zahtevo, ki si jo bodo osvojili vsi, ki se čutijo Slovence. To je samostojnost, avtonomija slovenskega naroda — (živahni klici: Živio). Njena privlačna moč gre pred nami ter nam odpira vrata vsega slovenskega naroda.

Voditelji nasprotnih strank vidijo, da se vrši preokret v njihovih vrstah, da njihovi lastni pristaši odobravajo naš program. In zato mislijo, da je treba preprečiti to gibanje v lastnih vrstah in dati za avtonomijo nekak surogat. Zato obljublajo »samoupravo«, »še širšo samoupravo«, »polno samoupravo«, »nerazdeljeno Slovenijo« itl., samo da bi njih ljudje ne poslušali naših klicev po svobodi in samostojnosti slovenskega naroda. (Klici: Tako je!)

Toda narod in tudi nasprotni nam del naroda vidi, da ta surogat ni nič drugega kakor orožje, ki je prišlo iz orožarne velesrbstva, sama fraza, ki bi naj zakrila goli — centralizem. (Ogorčeni klici: Doll ž njimi!) Toda naš narod uživa že štiri leta sadove tega centralizma in tudi sadove blaženega vidovdanskega centralizma in ve, kaj pomeni ta centralizem. On pomeni popolno nerazumevanje naših slovenskih razmer, popolno nesposobnost centralne uprave, on pomeni velikansko korupcijo v vsem gospodarstvu, pomeni polževo počasnost centralistične uprave, veliko nazadnjaštvo v političnem oziru in nezaslišano zastopavljanje v verskem oziru. (Klici: Res je!)

Naše stališče glede avtonomije Slovenije je zasidrano tako globoko v duši slovenskega naroda, da si danes ne upa nihče reči: pojdemo v boj proti avtonomiji slovenskega naroda. To vedo voditelji naših nasprotnikov prav dobro in zato pravim, da so nam odprta vrata in srca pristašev vseh strank. Klerikalnega zmaja se jim ni treba bati in se ga tudi ne bojijo, ker vedo, da je mrtev. SLS ne gre v boj za klerikalizem, ampak za svobodo in samostojnost slovenskega ljudstva. (Živahno odobravanje.)

ZA NARODNO IN KULTURNO SAMOSTOJNOST.

Kaj hočemo mi avtonomisti? Mi hočemo, da smo in ostanemo Slovenci v tej državi sami svoji. To se pravi: mi ne mrzimo ne Hrvatov, ne Srbov, toda mi hočemo ostati samisvoj narod in se nečemo ne posrbiti, ne pohrvatiti. (Živahno pritrdjevanje in ploskanje.) Mi ne zančujemo kulture drugih in priznavamo vrlino tudi drugih narodov. Toda mi ljubimo svoje in hočemo zato ohraniti in štiti svojo slovensko kulturo. (Ponovno viharno odobravanje in ploskanje.) Mi hočemo štiti svoje slovensko gospodarstvo, hočemo pa štiti tudi svoje slovenske žepce, svoje slovenske finance. To je naša avtonomija. Za to gremo v boj in zaradi tega se nam pridružujejo tudi ljudje drugih strank.

BRANITELJI ZATIRANIH.

Nikdar nismo iskali in želeli kake nadvlade. Mi smo vedno branili in štiti zatiranje ter stali ob njihovi strani. Zato uživa SLS simpatije tudi pri drugih strankah, ker vedo, da smo mi zastopniki zatiranih mas slovenskega naroda. (Klici: Tako je!) Mi smo oni, ki moramo braniti slovensko zemljo, slovenski jezik, slovenskega uradnika in obrtnika, slovenskega kmeta in delavca. Braniti moramo tudi — ne klerikalizem, ampak svobodo naše cerkve, v kateri mi ne gledamo kake politične gospodarice in tudi ne kake dekle, ampak svojo mater, ki jo vsi ljubimo in spoštujemo. Zato bomo svojo mater štiti z vsemi silami, da se bo mogla svobodno razvijati v javnosti in v šoli. (Dolgotrajno burno pritrdjevanje in ploskanje.)

RAZVOJ SLOVENSKEGA ŠOLSTVA

Mi moramo danes zagovarjati tudi naše zatirano šolstvo. Katera izmed nasprotnih strank, ki so pred 10 leti že toliko govorile o naprednosti in vzele v zakup ves napredek, si upa danes nastopiti za naše šolstvo? Nihče naših nasprotnikov si ne upa nastopiti proti temu, da se danes zatira naše slovensko šolstvo. Kdo drugi nego naša stranka se bori za obstoj naše univerze, ki nam jo hočejo vzeti, ne naenkrat, ampak polagoma. Fabrike naših bratov naj bi nam delale uradnike in profesorje, kolikor bi jih bilo treba za nas. Kulturo pa nam itak ni treba! A mi zahtevamo v slovenske šole slovenske profesorje, v slovenske urade slovenske uradnike, kakor tudi v slovenske kasarne slovenske vojake in oficirje. (Viharno odobravanje.)

Naše šole morajo ostati na isti višini kakor do sedaj, tudi srednje in ljudske šole. Mi vidimo, da naše ljudsko šolstvo vedno bolj propada. Ne po krivdi naših pristašev ne učiteljskem stanu, ampak po krivdi tistih, ki mislijo, da morajo v vsem ugoditi centralizmu in ki nimajo poguma zahtevati tega, kar je potrebno za obstoj šolstva. Zato se naše šole zatirajo in tako vidimo, da je mnogo naših šol zaprtih, ker ni denarja. Zlasti so v tem oziru prizadete naše pogorske zasilne šole, ki so mnoge vključ vsem nasprotnim vestem že danes zaprte.

ZASČITNICA KMETA IN OBRTRNIKA!

Mi smo zaščitniki in hočemo biti zagovorniki tudi slovenskega kmeta in slovenskega obrtnika. Slovenski kmet in obrtnik moreta mnogo tožiti o svojih razmerah, ampak o nečem ne smeta tožiti, nekaj imata v izobilju, da, preveč. To so davki. Danes ima slovenski kmet toliko davkov, da peša pod njihovimi bremenli. A mi smo videli, da še to ni dovolj. Izdelan je načrt, da se to breme še obteži, da se še poveča. Dolžnost naše stranke je torej, da štiti slovenskega kmeta in slovenskega obrtnika.

POMOČ DELAVSTVU!

In dalje slovenski delavec! Mi ga nismo nikdar zapustili in ga ne bomo nikdar zapustili, kadar ga bo braniti proti izrabljanju po kapitalizmu, najsi bo v katerikoli smeri. Mi ne bomo nikdar dopustili, da bi se smel delavec zato, ker je gospodarsko

šibek, politično preganjati. Tu ne delamo razlike med pripadniki strank. Kdor je delavec, ne sme biti politično zatiran. Iz največje zgodovine vidite, da smo nudili pomoč, kjerkoli je bilo treba. (Živahni klici: Tako je!) To lahko poveste delavcem drugega mišljenja in jih zagotovite, da jih bodo naše vrste vedno štitele proti vsakemu izrabljanju kapitalizma in proti vsakemu kulturnemu in političnemu zatiranju centralizma. (Živahno odobravanje in pritrjevanje.) To je in bo! V naših vrstah bo vedno razumevanje za bedne in zato naj ne bo nobenega zatiranega sloja, ki bi ne smel z zaupanjem zateči se k nam.

ZA SVOBODO CERKVE.

Kakor sem že rekel, je tudi naša cerkev danes preganjana, dasi ne vrši nobene nadvlade nad državno organizacijo ali nad komurkoli. Zato se bo naša organizacija ob strani naših škofov in vladik neustrašeno borila za prostost in svobodo naše cerkve. (Dolgotrajno pritrjevanje in ploskanje.)

RAZMERJE DO SRBOV.

Mnogo Srbov misli, da jih mi sovražimo. To je popolnoma napačno. Mi ne sovražimo Srbov, ne sovražimo srbskega naroda, mi samo odklanjamo mnogo njihovih politikov, ki hočejo, da bi bili oni gospodje, mi pa hlapci. Ako hočete, da smo bratje, bojite nam res bratje. Ako pa hočete, da smo hlapci, vam povemo, da tega ne boste doživeli nikdar. Naša zgodovina je stara stoletja. SLS ni nikdar ležala na trebuhu, ni nikdar lizala pet in jih tudi v bodoče ne bo! Tudi bratom nel (Pritrjevanje in ploskanje.) Lahko rečem, hvala Bogu, v srbskem narodu se pojavljajo nove stranke, ki razumejo, da moramo biti, ako hočemo biti res bratje, bratje ne samo v besedah ampak tudi v dejanju. Vsakemu svojo hišo, vsakemu svojo kuhinjo in vsakemu svojo blagajno! (Klici: Tako je!)

Nato je govoril še narodni poslanec Sušnik, katerega izvajanja prinesemo prihodnjic.

Nato so se predlagale in so bile z velikim navdušenjem sprejete sledeče

Kandidatne liste:

Volivno okrožje: sodni okrožji Ljubljana in Novo mesto.

I.

NOSILEC LISTE:

Dr. Anton Korošec, duhovnik in minister na razpoloženju v Mariboru.

II.

OKRAJNI KANDIDATI:

Za volivni okraj Crnemelj:

Kandidat: Jožef Nemanič, posestnik v Zelebeju pri Metliki.

Nomestnik: Janez Grahek, posestnik in župan v Petrovivasli.

Za volivni okraj Kamnik:

Kandidat: Janez Strein, posestnik in župan v Kaplji vasi pri Komendi.

Nomestnik: Franc Smodej, urednik Ljubljana.

Za volivni okraj Kočevje:

Kandidat: Karl Skulj, župnik v Dolenji vasi pri Ribnici.

Nomestnik: Franc Grebenc, posestnik, Dolenje Laze 2 pri Ribnici.

Za volivni okraj Kranj:

Kandidat: Janez Brodar, posestnik, Hraštje pri Kranju.

Nomestnik: Ivan Dolenc, profesor v Ljubljani.

Za volivni okraj Krško:

Kandidat: Anton Sušnik, profesor v Ljubljani.

Nomestnik: dr. Franc Kulovec, profesor, tajnik SLS v Ljubljani.

Za volivni okraj Litija:

Kandidat: Franc Kremžar, urednik v Ljubljani.

Nomestnik: Lovro Jevničar, učitelj, St. Vid pri Etični.

Za volivni okraj Ljubljansk okolica:

Kandidat: Ivan Stanovnik, posestnik v Horjulu.

Nomestnik: dr. Janko Brejce, odvetnik v Ljubljani.

Za volivni okraj Logatec:

Kandidat: Jožef Gostinčar, posestnik v Ljubljani.

Nomestnik: Jakob Jan, posestnik v Podhomu.

Za volivni okraj Novo mesto:

Kandidat: Anto Sušnik, profesor v Ljubljani.

Nomestnik: dr. Franc Kulovec, profesor, tajnik SLS v Ljubljani.

Za volivni okraj Radovljica:

Kandidat: Jožef Gostinčar, posestnik v Ljubljani.

Nomestnik: Jakob Jan, posestnik v Podhomu.

Volivno okrožje:

Maribor—Celje s Prekmurjem.

I.

NOSILEC LISTE:

Dr. Anton Korošec, duhovnik in minister n. r. v Mariboru.

II.

OKRAJNI KANDIDATI:

Za volivni okraj Brežice:

Kandidat: Josip Skoberne, narodni poslanec, Dovško.

Nomestnik: Jožef Cerjak, trgovec in posestnik, Artiče.

Za volivni okraj Celje:

Kandidat: Davorin Krajc, narodni poslanec, Podgora, obč. Vel. Pirešica.

Nomestnik: Jakob Uranjeh, rudar, Megojnica pri Grižah.

Za volivni okraj Delnja Lendava:

Kandidat: Jožef Klekl, narodni poslanec, Črenšoci.

Nomestnik: se še določi.

Za volivni okraj Konjice:

Kandidat: dr. Josip Hohnjec, narodni poslanec, Maribor.

Nomestnik: Franc Golobanc, posestnik in župan, Konjice.

Za volivni okraj Laško:

Kandidat: Jurij Kugovnik, posestnik in kovač, Prevalje 3.

Nomestnik: Mihael Hrastnik, kmet, Brstnik 16.

Za volivni okraj Ljubljana:

Kandidat: dr. Josip Hohnjec, narodni poslanec, Maribor.

Nomestnik: Franc Golobanc, posestnik in župan, Konjice.

Za volivni okraj Maribor, levi breg:

Kandidat: Franjo Zebot, narodni poslanec, Maribor.

Nomestnik: Hinko Faml, posestnik, Partinje.

Za volivni okraj Maribor, desni breg:

Kandidat: Stefan Falež, posestnik, Obreja vas.

Nomestnik: Hinko Grill, posestnik, Slov. Bistrica.

Za volivni okraj Metlika:

Kandidat: Vlado Pušenjak, narodni poslanec, Maribor.

Nomestnik: Martin Steblovnik, posestnik in župan, Sv. Martin na Paki.

Za volivni okraj Ptuj—Sobota:

Kandidat: Geza Šiftar, posestnik, Martjanci.

Nomestnik: se še določi.

Za volivni okraj Črnača:

Kandidat: Ivan Vranjč, profesor, Maribor.

Nomestnik: Andrej Bedjanič, posestnik in župan, Obrež 67.

Za volivni okraj Prevalje:

Kandidat: Jurij Kugovnik, posestnik in kovač, Prevalje 23.

Nomestnik: Mihael Hrastnik, kmet, Brstnik 16.

Za volivni okraj Ptaj:

Kandidat: Ivica Vesenjč, profesor, Maribor.

Nomestnik: Andrej Bedjanič, posestnik in župan, Obrež 67.

Za volivni okraj Slovenjgradec:

Kandidat: Vlado Pušenjak, narodni poslanec, Maribor.

Nomestnik: Martin Steblovnik, posestnik in župan, Sv. Martin na Paki.

Za volivni okraj Smarje:

Kandidat: Jakob Vrečko, posestnik, Boletina 3 pri Ponikvi.

Nomestnik: Jožef Počivalšek, posestnikov sin, Imeno 16.

BERSON
GUMENE PETE in
GUMENE POTPLATE
ceneje in trajnje se kakor usneno!
Najbolje varstvo proti vlagi i mrazu!

Pozor na krive preroke

Slovensko ljudstvo stoji pred prve odločilno bitko. Ali centralizem — ali avtonomija. Ali počasno gospodarsko, politično in kulturno umiranje — ali novo življenje, novo gospodarstvo, novo kulturno delo, nova zakonodaja.

Centralizem je nabrusil vse svoje orožje, da že ob prvem spopadu za vedno pobije in razprši avtonomistično armado. Poleg njega nastopa navidezno ločeno — a vendarle z istimi nameni cela vrsta pomagačev.

Vsa njihova taktika obstoji sedaj v tem, da še pred bitko zmeša, loči in razprši nasprotno armado. Zato je sedaj ves boj centralistov in njihovih pomagačev naperjen proti Slovenski ljudski stranki, ki tvori jedro in enotna fronta avtonomistične armade. Če bo poražena Sloven. ljudska stranka — tako pravijo — je avtonomija poražena za vedno, če zmaga, potem ji zadene centralizmu prvi smrtni udarec in se nadaljnjim ne bo mogel izogniti.

Zato vse na krov, da se prepereči Slovenski ljudski stranki zmaga in s tem centralizmu za vse večne čase omogoči izmuzgavanje Hrvatov in Slovencev, kar je že dosedaj neslo belgrajskim mogotcem lepe milijarde.

V ta namen pošilja dr. Žerjav s svojim osebnim podpisom svojim prijateljem po deželi okrožnice, v katerih jih roti, naj v svojo in gorečnostjo delajo za razširjanje »Domovine«. »Domovina« je najstrupenejša zagovornica centralizma in svobodomiselnosti. Kjer se tak list ugnezdi med ljudstvom, je po njem. Že vsekoli, ki stalno prebira ta list, postane centralistično suženjstvo druga narava, brezverstvo ter vedno globlje padanje v moralno podivjanost samobobbi umevno. Kot alkoholik, ki misli, da mu je alkohol naravna potreba toliko časa, da ob alkoholu pogina.

Tako pravi dr. Žerjav v dotični okrožnici z dne 20. januarja: »Domovina« moramo za početek, dokler se ljudje sami ne naroče, dati brezplačno. Treba samo pregledati imenik volivcev na županstvu in izpisati naslove onih, ki bi prišli za resno čitanje v poštev. Veselilo bi me, če mi čisto brez obveze zaupno odgovorite, kaj bi se moglo ukreniti v Vašem kraju za razširjanje napredne ideje in za naše časopisje.

Brezplačno bo torej hodila Domovina v vaše domove. Ali res brezplačno?

Liberalni kapitalist ne dela nikdar brezplačno — zato tudi »Domovina« ne bo hodila brezplačno. To se pravi: Tebi sicer ne bo treba naročnine naravnost plačati, toda plačal jo boš sto in sto krat, ko bo centralizem izmuzgaval iz tebe zadnje krajcarje. In iz teh krajcarjev, ki se jih nabere ogromne vsote, je dobivala »Domovina« lepe tisočake. Zakaj dispozijski fond v državni blagajni, ima milijone na razpolago za centralistične liste in te milijone plačajo kmet, ti. Čeprav je morda za hip ta fond Domovini zaprt — ji je bil preje na široko odprt in tudi v prihodnje upa, a'bo bo še vladala centralistična gniloba, ji bo z obrestmi povrnjene vse »brezplačno« dodeljivanje.

Drugi pomagač centralizma se je po-

javil te dni. Dr. Šusteršič bi na vsak način rad razbil Slovensko ljudsko stranko, kakor dr. Žerjav, kakor Pašič in kompanjoni. Tudi on hoče na ta način pripomoči centralizmu do prve odločilne zmage, tudi on hoče doprinesiti svoj delež, da se razbije enotna avtonomistična fronta. Zato je poslal med ljudstvo dva preroka, ki jima je ime »Ljudski dnevnik« in »Ljudski tednik«. Njun glavni namen je čimbolj oslabilo Slovensko ljudsko stranko in tako preprečiti — da dobi večino, česar se ravno Pašič najbolj boji. Zakaj on noče imeti stranke, ki bi mogla govoriti v imenu ljudstva — temveč nebroj malih strančic, s katerimi bi barantali, kakor bi mu kazalo. On hoče imeti nasprotno armado razbito, da ji bo lažje narekoval svoje velesrbske pogoje.

Naše ljudstvo resno opozarjamo, naj ne naseda raznim krivim prerokom, ki se pojavljajo pred odločilno bitko slovenskega ljudstva s centralizmom. Število slovenskega rodu je majhno in edino, kar nas more rešiti, je enotnost in sloga. Zato naj se tem krivim prerokom, ki bodo zdaj v zadnjih tednih v obliki papirja danzadnem prihajali v naše kmetske, delavske in obrtniške domove, pokažejo vrata.

Kadar prinese pismonoša »Domovino«, je zavral.

Kadar se skuša vtihotapiti »Ljudski tednik« ali »Ljudski dnevnik«, ne dajaj mu prostora v hiši.

Jeseni leta 1920 pred volitvami v ustavotvorno skupščino je »Domoljub« dovolj nazorno svaril ljudi pred zapeljivci in slikal posledice centralizma. Takrat ljudstvo ni ubogalo svojega preizkušenega vodnika — pač pa »Domovino« na eni strani in »Kmečijski list« na drugi. Posledice so prišle hujše, kot jih je »Domoljub« sam pričakoval. Takratna zaslepljenost je stala naše ljudstvo na stotine milijonov.

Danes »Domoljub« zopet svari. Ali naj se zaslepljenost ponovi? Kadar se pa bo lezen ponovi, pa pravijo, da je smrt.

Zato pozor na krive preroke!

Ne slišijo našega gesla.

Smó v državi, ki je agrarna ali poljedelska, v kateri se ljudje pretežno živijo s poljedelstvom in živinorejo. Večina prebivalcev je torej poljedelcev, in sicer največ malih in srednjih kmetov.

Vsak bi iz tega sklepal, da bo poljedelec, kmet kot najštevilnejši staa imel odločilen vpliv v javnem življenju, da vlada ne bo delala proti interesom kmetskega stanu, zato pa za profit špekulantov, velikih trgovcev, uvoznikarjev in izvozničarjev, bankirjev itd. Pa je vendar tako in vsak kmet lahko čuti na svojem žepu in prav neprijetno občuti, da je gospodarska politika vlade — radikalno-demokratske tako kakor radikalne — kmetom škodljiva, celo naravnost pogubna.

Vprašate se, kako je to mogoče v državi, v kateri je menda nad 80 odstotkov kmetskega prebivalstva. — To je mogoče vsled tega, ker ne slišijo našega glasu, ker ga nočejo slišati, ker kmeta naravnost omalovažujejo. In žalostno je to, da je kmet sam kriv, da ga ne poslušajo, da ga prezirajo.

Dobre veste, da poslušajo najbolj tistega, ki se ga najbolj boji. Bojijo se pa tistega, ki je močan. Čim bolj močan je, tembolj se ga boji, tembolj ga poslušajo. In vprašate me: »Kaj, ali kmetje nismo močni?« — Ne, nismo! Vsak zase, da, vsak zase je orjak! Toda tu ne gre za moč posameznika, ampak za moč stanu. Te moči pa kmetje nimamo, ker nismo organizirani, ker nismo zvezani kakor veriga, ker ne stojimo eden za vse, vsi za enega. Veliko premalo se zavedamo, da je moč v edinosti. In to se nad nami maščuje, zelo maščuje.

Prihajajo težki časi za kmete. Teško bo gospodariti. Visoki davki, draga obleka, gospodarske in gospodinjske potrebščine, dragi delavci in posli, za vse te stvari veliki izdatki, dehodkov pa malo, zelo — malo. In ko bo beda že dosti velika, bo pa zopet vlada prišla s svojo nesrečno carinsko politiko in bo še hujše udarila. Ni mi treba pripovedovati, sami čutite, kako gre vedno na slabše! In ali bomo stali prekrižanih rok, ko voda narašča, ko nam odnaša naše premoženje in nam že prihaja do grla?

Sami si moramo pomagati. V združenju je moč. Zadruga je tista, ki je že rešila pred nekako tridesetimi leti iz klešč oderuhov in ki mu je pomagala k boljšemu, k naprednemu gospodarstvu marsikaterega kmeta. Zadruga je tista, ki nam bo tudi danes lahko pomagala: Hranilnica in posojilnica s tem, da navaja k varčevanju in daje posojila za zboljšanje gospodarstva sposobnim in naprednim posestnikom; živinorejska zadruga s tem, da bo skrbela za dobro pleme; mlekarska zadruga, nabavna in prodajna zadruga, elektrarna, strojna zadruga itd., vsaka na svoj način. In stotisoči kmetovalcev, združenih v zadrugah, in stotine zadrug, združenih v Zadrugi zvezi bo dalo gospodarsko moč, ki bo imela vpliv, da bo beseda kmeta kaj zalegla.

Se eno pa je potrebno. Tista organizacija, katere glavno sredstvo je sila, moč, število, je politika. Gospodarstvo in politika sta pa danes ozko zvezana; v taki zvezi in medsebojni odvisnosti sta tudi politična in gospodarska organizacija. Ena mora pomagati drugi.

Po državi se vrši mrzlična politična priprava na veliko bitko: na volitve dne 18. marca. Ko pripravljamo to bitko, ko vezbamo, ko zbiramo, ko štejeemo, ko urejamo, ko razlagamo položaj, ko navdušujemo, ne pozabimo pri tem na eno, da moramo našo armado tudi gospodarsko pripravljati in da je dobra zadruga organizacija tisti temelj, na katerega mora biti postavljena politična organizacija. Ustvarimo trdne temelje, da bodo v odločilnem trenutku naši topovi sigurno merili in bo njih glas gromel na strah sovražnikom. Združujemo vse sile v eno mogočno pest, ki bo udarila, da se bo zabliskalo in pokadilo, da bodo odleteli koristolovci in lažniki na vse strani. Zavpimo vsi eno in naenkrat, da bo naš glas kot grom.

Kmetje, zbirajte se v zadrugah, poživite delo, pripeljite v zadrugo vse kakor je vsak delavec v svoji strokovni organizaciji, potem se nas bodo bali in nas bodo poslušali.

Gospodarski obzornik.

Gospodarska obvestila.

DEKAR.

Vrednost tujega denarja.

Denar	29. jan.		3. febr.		6. febr.	
	K	v	K	v	K	v
ameriški dolarji (eden)	440	—	400	—	388	—
avstrijske krone (sto)	—	64	—	—	—	—
češkoslov. krone (ena)	—	—	—	—	—	—
angleški funti (eden)	2200	—	2040	—	—	—
francoski franki (eden)	—	—	25	20	—	—
italijanske lire (ena)	20	80	—	—	18	40
bolgarski levji (eden)	—	—	—	—	—	—
carski rublji (sto)	—	—	—	—	—	—
nemške marke (sto)	—	—	—	—	—	—
rumunski lei (eden)	—	—	—	—	—	—
švicarski franki (eden)	—	—	—	—	—	—
poljske marke (sto)	—	—	—	—	—	—
mažarske krone (sto)	—	—	—	—	—	—

g Žigovanje avstrijskih predvojnih obveznic. Uradno: Z odlokom finančnega ministra (Uradni list št. 118 z dne 17. nov. 1922) je bil določen rok za naknadno žigovanje obveznic predvojnih dolgov bivše Avstrije do dne 15. decembra 1922. Ker se vzlic temu, da se žigovanje vrši tako dolgo, nahajajo na našem ozemlju še vedno ne-žigosane obveznice avstrijskih predvojnih posojil, objavlja ministrstvo financ, generalna direkcija drž. dolgov v Belgradu, da bo sprememba prošnje za naknadno žigovanje avstrijskih predvojnih obveznic še do 20. februarja 1923.

CENE.

g Žitni trg. Zagreb, dne 29. januarja. Postavljeno na baško oziroma vojvodinsko postajo stane: pšenica 475 do 487,50, koruza rumena nova 237,50 do 245, rž 362,50 do 375, ječmen za pivovarne 312,50 do 337,50, za krmo 300 do 310, oves 280 do 305, fižol pisani 375, beli 370 do 380; pšenična moka >0< 745 do 755, >2< 715 do 725, >4< 680 do 690, za krmo 250 do 275, otrobi drobni 200, debeli 250.

Zagreb, dne 1. februarja. Pšenica 475 do 480, koruza rumena nova 250 do 255, umetno posušena 295 do 305, rž 375 do 385, ječmen za pivovarne 340 do 355, za krmo 300 do 307,50, oves 300 do 305, fižol pisani 375 do 380, beli 370 do 385, moka pšenična >0< 725 do 750, >2< 700 do 725, >6< 675 do 700, za krmo 250 do 275, otrobi drobni 200, debeli 250.

Novi Sad, dne 1. februarja: Pšenica baška, 470; ječmen baški 312,50; oves baški 290; koruza baška nova 220 do 275, fižol beli baški 400; moka pšenična >0< 695; >2< 670; >5< 600; >6< 675; >8< 275; otrobi 175. Cene so v dinarjih.

ZIVINA.

g Živinski sejmi v Mariboru prepovedani. V smislu odloka pokrajinske uprave za Slovenijo so do nadaljnjega prepovedani živinski sejmi v mestu Maribor.

g Cene živini. Iz Zagreba poročajo, da je sejem dne 31. januarja uspel prav dobro. Živine so prignali veliko. Zelo veliko je bilo kupcev iz inozemstva. Cene za kg žive teže: teletu I. 12,50 do 14, II. 11 do 11,50, voli I. 10,75 do 12, H. 8,50 do 9,50, III. 5,50 do 7, mlata živina 10 do 10,50, krave II. 6,50 do 7,50, III. 5,50 do 6,50, svinje sremške debele 25 do 28,25, domače 24,50 do 25, srednje 21,25 do 22,50. Seno se je tržilo po 175 do 212,50, detelja 225 do 250, otava 200 do 225, slama 137,50 do 162,50. Par lahkih konj 8000 do 8500 Din, srednji 7000 do 8000 Din in težki kmečki po 8000 do 11.500 Din. — Valed velikega izvoza svinj po znižanih izvoznih carinah so ogromno narasle cene svinjam v Vojvodini, Slavoniji in Hrvatski. Na zadnjem sejmu v Vrbovcu so plačevali izvozniki mesečne svinje do 23,75 Din za kg žive teže. — Iz Osjeka poročajo, da so na sadnjem semnju poskočile cene teletom na 13,50 do 14 Din za kg žive teže. Svinje so se tudi podražile in so prodajali

debele po 18,50 do 20 Din, suhe po 17,50 do 18 Din za kg žive teže. Na naših sejmih se opaža, da je na njih večinoma več Lahov in ni dvoma, da bodo cene živini še zrastle.

IZVOZ IN UVOZ.

g Vprašanje izvoznih carin na žito, koruzo in hrastove prage. Iz Belgrada poročajo, da finančništvo se ne namerava za enkrat znižati izvozne carine na žito, češ, da je zaradi nizke vrednosti dinarja izvoz pri sedanjih carinskih postavkah mogoč. Čim se dinar zopet popravi, se bo izvršila revizija vseh carin. Nadalje je finančni minister izjavil, da se bo izvozna carina na hrastove prage znižala na 25 odstotkov, ker se je pokazalo, da je izvoz pri 35 in tretjini odstotni carinski postavki nemogoč.

g Izvozna carina na koruzo znižana. Ministrski svet je znižal izvozno carino na koruzo, ki bo znašala odslej za 100 kg 40 Din.

PROMET.

g Železniški material na račun vojne odškodnine. Po najnovjših podatkih železniškega ministrstva je naša država prejela dosedaj skoro vse vagona, ki jih je naročila preteklo leto v Nemčiji na račun vojne odškodnine. Tako smo prejeli od 4000 zaprtih vozov 3980, od 5000 odprtih 4983, od 500 sanitarnih 428, od 200 cistern za petrolej 150, od 400 lokomotiv 331 in od 30 ozkotirnih lokomotiv 28. Kar se tiče potniških vagonov, naročenih v preteklem letu, se prične dobavljanje istih šele maja meseca. Razen vozov in drugega železniškega materiala, je dobilo železniško ministrstvo na račun vojne odškodnine tudi dve popolni delavnici za popraviljanje lokomotiv in vagonov.

g Vprašanje Južne železnice. Dne 7. ali 8. februarja se bo vršila v Belgradu predkonferenca zastopnikov naše in italijanske vlade, na kateri se bo razpravljalo o najugodnejši ureditvi bodočega režima Južne železnice. Naša vlada zastopa mišljenje, da naša država vzame na svojem ozemlju se nahajajoče omrežje Južne železnice v zakup in ga sama eksploatira, dokler Južna železnica ne preide v popolno last države po poteku koncesije, t. j. leta 1960.

RAZNO.

g Belgrad nas gospodarsko ubija naprej. Po došlih vesteh so pogajanja med našo vlado in med avstrijsko glede medsebojnih privatno-pravnih terjatev in glede dvig. sekvestrov neposredno pred zaključkom. Po teh vesteh bi se sprejel za poravnave teh terjatev ključ: Za 1 staro krono 20 sedanjih avstrijskih kron. Po današnjem stanju valute bi naši državljani dobili za svoje stare terjatev v naših kronah nekako desetino. Naši dolžniki pa bi plačali v naših kronah desetino dolgovanega zneska. Zgled: če ima kdo pri avstrijskem trgovcu še n. pr. iz leta 1917 terjati 10.000 kron, dobi danes zanje 200.000 avstrijskih kron, torej 280.dinarjev. Če pa je naš trgovec dolžan Avstrijcu 10.000 kron, mora danes plačati 1000 naših kron, ozir. 1.700.000 avstrijskih kron. Sporazum na temelju navedenega ključa bi pomenil za vse prizadete kroge Slovenije in Dalmacije gospodarsko nesrečo. S tem bi se zavodom prizadela tudi občutna krivica, ker je vlada dne 1. februarja 1919 vsled žigovanja staro-avstrijskih bankovcev prepovedala vsak uvoz kron iz Avstrije, bodisi v gotovini, bodisi z nakazili in s tem zavodom onemogočila, da pridejo do svojih terjatev. — V primeru zaključitve teh pogajanj na temelju navedenega ključa, bi bilo predvsem

silno prizadetih 26 zadrug na južnem Stajerskem, ki so po svojih pravih morale ves odvisni denar nalagati pri »Verbandu« v Gradcu, pri katerem so bili že v novembru 1918 vpeljani odpovedni roki, vsled katerih je tem 26 hranilnicam in posojilnicam ostalo pri »Verbandu« čez 6.000.000 kron naložb, ki se jim ne obrestujejo. Zavode bi zadela s takim sporazumom ogromna moralna in materialna škoda. V isti meri kakor zadruga so prizadete tudi regulativne hranilnice v Sloveniji in Dalmaciji, 31 po številu, ki so istotako nalgale svoj denar pri svojih denarnih središčih bivše Avstrije in vsled imenovane prepovedi uvoza avstrijskih kron niso mogle dvigniti svojih naložb v okroglem znesku 6.000.000 kron. Kreditne zadruga kakor tudi regulativne hranilnice imajo itak težke skrbi, ker so v znatni meri obremenjene z vojnimi posojili. Tudi drugi gospodarski krogi, zlasti pa banke, imajo napram Avstriji jako velike terjatve. Tudi ti gospodarski krogi so bili ovirani voditi in dokončati na lastno roko pogajanja glede terjatev z avstrijskimi dolžniki le vsled tega, ker so jih vladni organi v kritičnem času pred prvim žigovanjem po svojem zastopniku generalnem inspektorju dr. M. Nedeljkiću, zagotavljali, da so te terjatve gotov denar in da jih bodo morali avstrijski dolžniki plačati v jugoslovanski valuti po srednjem kurzu genovske borze tekom zadnjih dveh mesecev pred 1. novembrom 1918 in pa vsled tega, ker je Avstrija zaradi sekvestrov naše vlade dne 1. marca 1919 prepovedala odkazila starih naložb v našo kraljevino. Spričo tega stvarnega položaja je sklicala za dan 12. januarja 1923 trgovske in obrtniške zbornice v svoji posvetovalnici sestanek prizadetih gospodarskih korporacij. Posvetovanje je vodil zbornični predsednik g. Ivan Knez. Po referatih gg. dr. Windischerja in dr. Fr. Černeta se je po izčrpnih debati, katere so se udeležili gg. dr. Fran Paulin, dr. Basaj, dr. Kersnik, Avgust Tosti in dr. Kisovec sklenilo, da se protestira proti zaključitvi uvodoma navedenih pogajanj na temelju nesprejemljivega ključa 1:20. Temu sporazumu je tem bolj ugovarjati, ker so še leta 1922 ponujali avstrijski delegati poravnave na podlagi ključa 100 starih kron proti 60 našim kronam. Protest se je poslal pravosodnemu ministrstvu. Obenem so se naprosili gospodje minister dr. Zupanič, dr. Ribar in pokrajinski namestnik Ivan Hribar, da podpirajo gospodarske organizacije v upravičenih zahtevah.

g Koliko je delavcev v Bosni in Hercegovini. Preteklo leto je bilo v Bosni in Hercegovini vsega skupaj 64 tisoč 715 delavcev, in sicer 57 tisoč 815 moških in 6900 ženskih, ki so bili zaposleni največ v lesni industriji, v rudarstvu in na železnicah.

g Gospodarski parlament v Italiji. Fašistovska vlada namerava ustanoviti gospodarski parlament, ki naj bi se bavil izključno le z gospodarskimi vprašanji, dosedanji parlament pa bi se bavil le s političnimi vprašanji.

g Boj za petrolej v Ameriki. Tekom meseca novembra je bilo ustanovljenih v Združenih državah 57 novih petrolejskih družb z delniško glavnico 61 milijonov 780 tisoč dolarjev, v mesecu oktobru pa 77 družb, s delniško glavnico 80 milijonov, 982 tisoč dolarjev.

g Bolgarija kupuje poljedelske stroje na Češko-slovaškem. S posredovanjem Gospodarske banke v Sofiji je naročila Bolgarija na Češko-slovaškem večjo množino poljedelskih strojev.

g Koliko pokadilo na Češkem. V češko-slovaški republiki so leta 1922. pokadili tobaka za 705 češko-slovaških kron.

g Za naše sadjarstvo in vrtarstvo. Dne 2. februarja se je vršil redni občni zbor. Sadjarskega društva za Slovenijo ob častni udeležbi članov. Poročila odbornikov so bila z odobravanjem sprejeta, posebno še poročilo blagajnika, ki je povedal, da ima društvo prebitke in nobenih dolgov. Nadučitelj Levstik je poročal o sadni razstavi v Celju, ki se je obnesla nad vse pričakovanje. Vse sadje, kar ga je bilo razstavljenega, so pokupili trgovci in to naše sadje je romalo celo v Egipt. Priporočila, naj bi se tako sadne razstave vršile tudi v drugih krajih. Nato so se spremenila pravila in se sedaj imenuje društvo »Sadjarsko in vrtarsko društvo za Slovenijo«. Za letno članarino je bil soglasno določen znesek 25 Din z ozirom na to, ker bo list najbrže izhajal redno mesečno in ker bo treba del tega zneska (5 Din od vsakega člana) prepustiti podružnicam v svrhu lastnega poslovanja. Nato je bil izvoljen nov odbor. Sedež društva je odslej v Ljubljani. Nato je viš. nadzornik Humeck poročal o načrtu za organizacijo podružnic in je izjavil, da bomo v dveh mesecih že lahko imeli znatno število podružnic po doželi. Za tem so sledili še razni samostojni predlogi, na kar je predsednik zaključil zborovanje. — Vsem umnim sadjarjem in vrtarjem naitopleje priporočamo to društvo. Članarina ni ravno visoka, če se vpoštevata, da dobiva vsak član lep list, ki je sam vreden tega denarja.

g Prodajanje rib v Ljubljani. Hotelirji in gostilničarji v Ljubljani smejo kupiti ribe od ljudi, ki se bodo izkazali z legitimacijo, oziroma potrdilom ribarskega upravičenca, da smejo take ribe prodajati. Gostilničar je primoran, da si ali pridržijo potrdilo, ali pa zapiše ime onega, od katerega je ribe kupil. Ako tega ne stori, bo nanzanjen solišču zaradi nakupa sumljivega (ukradenega) blaga. Zaeno bodo trošarinski pazniki legitimirali vsakogar, kdor nosi v mesto ribe in mu jih bodo zaplenili, ako se ne izkaže z ribarsko knjižico, ali s potrdilom ribarskega upravičenca, da sme ribe loviti, oziroma prodajati.

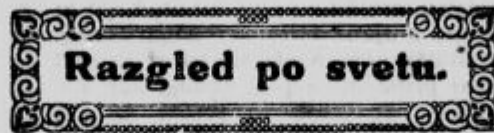
g Nabava boljših vrst tobaka. Uprava drž. monopolov namerava nabaviti na Grškem 100 tisoč kilogramov tobaka, imenovane »Smirna« in 50 tisoč kg traškega tobaka. Iz tega tobaka bodo narejene najfinejše cigarete, katere bodo seveda lahko kadili samo tisti, ki imajo kaj pod palcem. Za nas navadne zemljane pa ostane sedanji izmeček tobaka.

g Vinski trg. Položaj je neizpremenjen in ni nobenega upanja na zboljšanje. Vlada, ki bi se morala za to vprašanje v prvi vrsti brigati, ji je to deveta briga. Kmetje v zagrebški okolici ponujajo vino liter po 2.50 do 3 Din, postavljeneja na dom, ker se boje, da bi se jim vino ne pokvarilo. Izvoz je popolnoma onemogočen, vsled znanih razmer, kljub nizki vrednosti našega denarja in nizkim vinskim cenam. Dalmatinska vina so po 3 do 3.5 Din liter.

g Za propagando naših vin. Vinarji in sadjarski odsek kmetijske družbe v Mariboru je izvolil pododsek, ki ima nalogo, širiti sloves naših vin. Ta propagandni pododsek ima predvsem nalogo, da oskrbi brošurico z natančnim popisom vseh naših vinskih okolišev, najznamenitejših vinskih trgov ter najznamenitejših vrst naših vin, s slikami glavnih krajev naše vinorodne pokrajine in posameznih najlepših objektov, vinskih klet, vinskih stikalnic itd. Brošurica, namenjena tujcem, pred vsem vinskim kupcem in drugim vinskim interesantom, bi naj bila nekaj vodnik po našem vinogorju in bo morala torej vsebovati vse, kar bi zamoglo služiti v propagando naših vin, torej tudi natančne naslove vseh znamenitejših vinogradnikov, vinarjskih društev in zadrug ter vinskih trgovcev, in se bo tedaj morala dati tiskati v večih jezikih, pred vsem v nemškem in češkem in v večji nakladi. Nadalje je odsek prepustil sklenil kot temelj imenovanemu propagandnemu fondu iz svoje imovine znesek 20.000 dinarjev. Ker se pa s tem zneskom nikakor ne bo dal doseči postavljeni cilj, se odsek obrača tem potom na vse p. n. korporacije in društva, kakor tudi na posamezne gg. vinogradnike in druge osebnosti, ki jim je prospel in procvit na-

šega vinogradništva na srcu, s prošnjo, da prispevajo po svojih močeh za ustanovljeni propagandni fond. Naloga propagandnega odseka bo nadalje, da skrbi tudi drugače za reklamo za naša vina, potem reklamnih člankov po tu- in inozemskih časopisih, potem lepakov itd., sploh, da podvzame vse korake, ki bi zamogli služiti v svrhu boljšega spoznavanja naših vin in nam dovesti novih kupcev za naše vinske produkte. Čim večji bo propagandni fond, tem več se bo lahko storilo na tem polju.

g Vabilo na redni občni zbor Mlekarske zadruge na Vrhniki, registrirane zadruge z omejeno zavezo, kateri se bo vršil v nedeljo, dne 18. svečana ob 4. uri popoldne v Rokodelskem domu. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva; 2. poročilo nadzorstvo; 3. odobrenje rač. zaključka za leto 1922; 4. volitev načelstva; 5. volitev nadzorstva; 6. slučajnosti. — K obilni udeležbi vabi odbor.

DOMA.

Protić vedno bolj meša štrečno Pašičevi radikalni stranki. 31. januarja je sklical v Belgrad zborovanje svojih zaupnikov in ob tej priliki ustanovil »stranko neodvisnih radikalov«. V svojem poročilu te zlasti naglašal, da je treba doseči sporazum s Hrvati in Slovenci in da se to ne more zgoditi brez izpremembe ustave. »V ustavi,« tako je dejal, »ni rešeno niti hrvatsko niti slovensko vprašanje in ustava nam Hrvate in Slovence naravnost odtuja. Obstajala je težnja, da se osnuje Velika Srbija brez Hrvatov in brez Slovencev. Toda ta Velika Srbija ne bi imela vseh pogojev za samostojno in intenzivno državno življenje. Taka Srbija ne bi imela izhoda na morje, oziroma bi imela le skromen dostop do njega. Samo skupno s Hrvati in Slovenci moremo imeti pravi izhod na morje. Neodvisna Hrvatska in neodvisna Slovenija bi stala pod vplivom Italije in Mažarske. V tem slučaju bi imeli mi v Hrvatih in Slovencih nasprotnike, ki bi nam bili mnogo neprijetnejši kot so danes, ko živimo z njimi skupno. Vse okolnosti govore za to, da ostanemo s Hrvati in Slovenci skupaj. Če pa je temu tako, potem moramo stvoriti državo sporazumno. Brez sporazuma s Hrvati in Slovenci mi nismo prava narodna država, ampak smo nova Avstrija, kjer en del vlada, drugi pa se mora pokoriti. Tak red pa se da držati samo z bajoneti. Mi Srbi bi morali prevzeti v tem slučaju vlogo žandarjev, kar pa ni dostojno za nas, če igramo lahko vlogo »domaćinov«.

Posebno v Južni Srbiji Protić pridobiva vedno več tal. Ko je pretekli teden Pašić sklical shod v Skoplju, je kljub silni agitaciji in vladnemu pritisku prišlo zelo malo ljudi na shod, čeprav je Pašić sam govoril in pripeljal s sabo tri ministre. Ta neuspeh je Pašiću tako šel k srcu, da je domov prišedši »zbolel«, radikalni ministri pa razmišljajo, kako bi s Protićem dosegli sporazuma.

Pašičevcem tudi ne gre v račun, ker so jih muslimani v južni Srbiji tako grdo potegnili. Najprvo so se delali, kot da bi šli z radikali, sedaj pa so izjavili, da ne gredo z nikomer, temveč da bodo samostojno nastopili. Radi teh neugodnih poročil radikali mislijo na to, da bi se vezali s Pribičevićem in z njegovo strujo, ki je edina še proti vsaki izpremembi ustave.

V Črni gori ima največ upanja na uspeh federalistična stranka, ki zahteva čim večjo samostojnost Črne gore v okviru Jugoslavije. Če pomislimo na to, da so imeli Črnogorci lastno državo, se ni čuditi, da hočejo tudi zanaprej biti čimbolj neodvisni.

Pašičeva srbska radikalna stranka zato po vseh pokrajinah države z vladno močjo pritiska, da dobe radikali čim ugodnejša tla. Macedonskim žandarjem je vlada naročila, da morajo agitirati za radikale, v Slovenijo pa je poslala ministra Zupaniča, ki se vozi po občinah, sprejema župane in svetovalce, prireja kosila na občinske stroške, si ukazuje izobešati zastave ter išče čuvajev za srbsko volivno skrinjico.

Nemci bodo v mariborskem volivnem okraju volili radikalno, drugod bodo menda nastopili samostojno.

V Dalmaciji se vrše veliki shodi Hrvatske ljudske stranke. Vsa znamenja kažejo, da si bo Ljudska stranka v Dalmaciji priborila večino.

DRUGOD.

Turki si manejo roke. Francoz in Anglež se kregata in Turek oba previdno izrablja. Francozi so naznanili Turkom, da se bodo pogajali z njimi, tudi če Angleži prekinejo pogajanja. Francozi mislijo na ta način pritiskati na Angleže, da bi jim le-ti proti Nemcem bolj na roko šli. Turki si pa mislijo: zdaj bodo pa Angleži že bolj popustljivi, ko nimajo Francozov za sabo. In tako krava sama sebe za rep lovi, Turek jo pa molze. Vendar pa so Angleži zbrali v Mosulu precejšnjo armado, da udarijo na Turka, če bi si drznil stegniti svoje krepplje čez mejo.

Litvanci, ki so se na fašistovski način polastili obmorskega pasu »Memel«, so proglasili, da je Memel del njihove države. Velika antanta pa je poslala litvanski vladi papir, v katerem zahteva, da se Memel izprazni. Memel bo seveda ostal litvanski, ker ima antanta hujše skrbi kot pa memelske brige.

V rursko ozemlje, ki so ga zasedli Francozi, se polagoma vrača mir in red. Francozi so potegnili kroginkrog mejo ter obrnejo vsak vagon premoga, ki je namenjen v nezasedeno nemško ozemlje. Promet se boljša in se zdi, da so dobili Francozi sigurnejšo roko, ko so nekoliko spoznali razmere. Tudi nemška vlada je postala mehkejša. Gospodarsko pa vedno bolj propada, kar se da posebno iz tega sklepati, da je nemška vlada proglasila, da bankovcev več ne izplačuje v zlatu.

Turki in Rusi so v Lozani sklenili tajno vojaško pogodbo, glasom katere se bodo v slučaju vojne medsebojno podpirali.

Češko-slovaški zunanji minister dr. Beneš je v zbornici govoril o zunanje političnih razmerah. Vsebina njegovega govora

je bilo trdno upanje, da se kljub zapletenim odnosom med Francozi in Nemci ter med Turki in veliko antanto ohrani mir. Tudi češkoslovaško razmerje z Mažarsko se boljša.

**Najboljša in na sigurne ša
prilika za štedenje!**

Ljudska posojilnica

v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 6 (tik za
franciškansko cerkviijo)

obrestne hranilne vloge in vloge v tekočem
računu po

5%

brez od litka rentnega in invalidnega davka.

Ljudska posojilnica v Ljubljani je največja
slovenska posojilnica. Koncem decembra 1921
je imela nad 100 milijonov kron hranilnih
vlog in nad 1.100.000 kron rezervnih za-
klado. — Posojila se dajo v tekoči na osebni
kredit (proti mešic), na hipoteko in v te-
koči račun.

PALMA
kaučuk potpetnike
in potplate

Tedenske novice.

d V službi velesrbstva. Dr. Šusteršič je takoj v drugi številki svojega »Ljudskega dnevnika« razgalil svojo dušo. Izreka se proti spremembi centralistične ustave, češ naj se najprvo izpelje, kakšna da je, potem bomo šele sodili. Zakaj dr. Šusteršič ne svetoje vsem apotekarjem, naj najprvo poskusijo na sebi vse strupe, ki jih prodajajo, da bodo videli, kakšni da so. Centralistična ustava je danes že napol izpeljana in vsled nje gospodarsko in kulturno umiramo in ginemo — če se pa izvrši popolnoma, kot želi dr. Šusteršič, potem nas bo konec, preden bomo mogli izreči svojo sodbo. Dr. Šusteršič pravi, da vidovdanske centralistično ustavo obsojajo samo ljubljanski politiki SLS, ljudstvo pa nič ne ve o ustavi in trobi za svojimi voditelji. Dr. Šusteršič naj le gre vprašati kmete, obrtnike, delavce, trgovce, duhovnike, uradnike in vse stanovce — pa mu bodo pripovedovali žalostne centralistične sto-

rije o davkih, carini, o šoli, o bolnicah, o cestah in cestarijih, o uradniških plačah, o vojaškem službovanju itd. Cel dan bo lahko poslušal in se prepričal, ali ljudstvo pozna ustavo ali ne. O pozna jo tako, da ga boli in tišči na vseh straneh, na duši in telesu, čeprav ne ve, po katerih členih ustave. Da je pa dr. Šusteršič proti izpremembi ustave, česar danes niti »Jutrovci« ne upajo povdarjati, kaže, kako je dr. Šusteršič stopil v službo Velesrba Pašiča, ki gre v volivni boj z gestom proti spremembi ustave, za vidovdansko ustavo — trdnjavo velesrbstva. Dr. Šusteršič je bil vedno vladni človek — to je njegov značaj in miselnost. Tudi v Jugoslaviji ni mogel sleči svoje narave in lovi Pašiča za pete.

d O dr. Šusteršiču je napisal v »Slovenec« bivši deželni glavar Suklje, dolgoletni tovariš dr. Šusteršiča, zanimiv članek. Pravilno povdarja, da sta vse ogromno delo SLS pred vojsko za slovensko ljudstvo izvršila v prvi vrsti dr. Krek in dr. Lampe z njuno čezmerno nadarjenostjo in pridnostjo. Dr. Šusteršič pa si je znal na zunaj prilščati največ zaslug, kar sta mu skromni dr. Krek in pridni dr. Lampe rada dopuščala. Ko bi ne bilo teh dveh mož, bi bil dr. Šusteršič taka ničla, kot je danes.

d Ves žolč na S. L. S. Dr. Šusteršičev dnevnik napada samo Slovensko ljudsko stranko in njene voditelje — nikogar drugega. Ne liberalcev, ki so za centralizem in zagrizeni svobodomiselniki, ne socialistov, ki strastno sovražijo, kar je verskega, ne samostojnežev, ki so za Judežev groše prodali slovenskega kmeta, pač pa samo Slovensko ljudsko stranko, ki edina je v parlamentu vodila vztrajen boj za pravice slovenskega ljudstva, za slovenske fantovjake in za svobodo Cerkev, za krščansko šolstvo itd. To je umevno: zakaj t Avgijev hlev (SLS) je treba požgati do tal, in je vseeno, komu pride trenutno v prid. Dr. Šusteršič dela na to, da bi prišlo vse Pašiču v prid.

d Pri volitvah v Pokojninski zavod je dr. Zerjavova kandidatna lista popolnoma pogorela. Izmed 28 odbornikov jih je dobil samo 9. S tem je ogromno premoženje tega zavoda zavarovano, da ne bo z njim kupčevala in verižila Zerjav-Praprotnikova Slavenska banka.

d Zarubljena bolnica. Kam bo pripeljal centralizem naše zavode, se vidi iz tega, da so te dni nekateri ljubljanski trgovci zarubili ljubljansko bolnico, ki je morala kot rubežen izplačati 100.000 kron. In vendar trdi dr. Šusteršič, da je treba ustavo najprvo šele izpeljati.

d Glede potnih listov v Ameriko je podal ameriški konzulat v Belgradu poslancu Škulju sledeče pojasnilo: Za sedaj je dovoljenje visuma docela izključeno, ker je za to leto, to je do julija 1923 dovoljeni kontingent izčrpan. Ker se pa oglašajo izredno število izseljencev, noče ameriški konzulat za to leto vpeljati sledeče postopanje: V maju se bodo objavili gotovi formularji od strani ameriške oblasti, ki bodo obsegali vprašanja, na katera bo vsak izseljenec moral odgovoriti pismeno na izseljeniški konzulat (za Slovenijo v Zagreb). Po vposlanih

odgovorih bo komisarijat sam precejnil, komu se podeli visum. Prednost se bo priznavala onim, ki gredo k onim svojcem, ki imajo ameriško državljanstvo pravico. Kdor bo določen, da dobi visum, bo od Komisarijata dobil obvestilo, da pride po visum osebno. Označeno postopanje se prične v maju.

d Orjunci so poslali dva zastopnika k namestniku Hribarju in mu povedali, da bodo rastopili proti njemu z najhujšim osebnim pritiskom, če bo delal proti Orjuni.

d Nemci so imeli na Svečnico ples v Celju. Orjunci so hoteli veselico razbiti, pa je pokrajinski namestnik poslal tako množico žandarjev v Celje, da se je ples mirno vršil. Mi bi le želeli, da bi gospod namestnik tudi naše državljane tako odločno branil pred nasilstvi Orjune kot je branil nemški ples.

d Petolizništvo je druga narava liberalne meščanske inteligence in polinteligence. Ko se je v sredo pripeljal v Kranj minister Županič, pristaš in agent srbske Pašičeve stranke, ki odstavlja liberalne uradnike, so kranjski liberalci izobesili zastav kot na največji narodni praznik. Ti ljudje nimajo nobene hrbtenice in gorje nam, če bi bili to naši voditelji. So pa Cerkljanci že drugačni tiči. Prišel je ukaz iz Kranja: minister se pripelje, vse zastave vuni! In minister se je pripeljal, — viseli sta pa — dve zastavi — pri Hribarju in na občinskem uradu.

d Odkritosrčno. Radikalni minister in priganjač srbske Pašičeve stranke, Županič je v Cerkljah pri Kranju sprejel tudi župana in občinske svetovalce. Le-ti so mu izrazili željo, naj bi deloval na to, da bi naši vojniki službovali v domačih krajih. »Nemogoče, nemogoče!« je vzkliknil nerodni agitator Pašičeve stranke. Zato naj pa g. minister ne bo tako otročji, da bi pričakoval kaj glasov v Sloveniji.

d Protialkoholni letak, ki je nalepljen tudi v železniških čakalnicah, pove globoko in žalostne resnice o slovenskem alkoholizmu, ki je naš hujši sovražnik kot vsi samostojneži, framasoni in centralisti. Nekateri ljudje pa tudi številkam ne verjamejo. Na Svečnico sem čakal v Ormožu na vlak. Trije možakarji modrujejo ob protialkoholnem lepaku tole: prvi: morda je bil ta, ki je to pisal, večkrat pijan, loč mi; — drugi: kaj mislite, da je zastoj to pisal; tretji: e, na popir gre vse; — zopet prvi: zakaj pa ga gospoda, ki to piše, bolj pije kot mi? — Pa so drug za drugim zamahnili z roko in odšli. Ko bi možje vedeli, da dotični, ki je lepak pisal, ne pokusi nikdar: alkoholne pijače, da za svoje pisanje še nikdar ni groš. prejel, pač pa veliko doplačal, ne bi tako govornili. Radi gospode imajo pa prav. Le da tega lepaka ni pisala gospoda, ampak človek, ki vidi, da se v alkoholizmu naše ljudstvo duševno in telesno vtaplja.

d Ljubljanska dijaška in ljudska kuhinja preskrbuje hrano 79 dijakom-srednješolcem in 200 drugim revnim ljudem. Ker je proračun samo pri dijakih pokazal 30 tisoč dinarjev primanjkljaja, dijakom pa se cene ne morejo zvišati, se dobrotniki naprošajo, naj po možnosti pomagajo, kakor so jeseni pomagali s svojimi zbirkami za

visokošolske dijake. Darovi naj se pošljajo na Dr. Iv. Svetina, Vodnikov trg 4.

d V telefonski govorilnici. V Lisaboni, glavnem mestu Portugalske, je pri osrednjem telefonskem uradu močno pozvonilo. Gospodična - telefonistka je razodela naslednji razgovor:

Brrrr! Tukaj pekel. Kdo tam?
Tukaj vrag »Legija«. S kom imam čast?
Lucifer! — Od tebe že zdavnaj nisem dobil nič poročila. Kaj pa počenjaš. Imaš mnogo uspeha?

Obupal sem. Pred revolucijo je šlo vse gladko. Vse je godlo in plesalo po našem predpisu; nič drugega mi ni bilo treba delati, kakor samo takt dajati. Zdaj pa ...!

Kaj slišim!
Zvoki naše koračnice so utihnili; ljudje se povračajo zopet k prvotnemu načinu življenja.

Vem. Brez dvoma so tega krivi katoliški duhovniki. Ali tudi kancelarparagraf?

Ta je zanič in brez uspeha iz treh razlogov: 1. Če bi vrgli vse duhovnike v ječe, bi jih ljudstvo čakalo ter sijajno sprejelo in še raje poslušalo. 2. Verskomlačnih oseb je na Portugalskem dovolj; a ogromni del bi se odločil za katoličanstvo, če bi se začelo preganjanje. 3. S kancelarparagrafom naši pristaši niso postali nikjer popularni, zato so ga Bismarkovci na Nemškem že zdavnaj preklicali.

Hm. Kaj pa delajo svečeniški — odpadniki?

Malo jih je. Gibljejo se, dokler jih ne uspava zakon ali pa državna služba brezdelnosti.

In prostozidarstvo? Loža?

E, s samimi udrihnicami se želodec ne nasiti; zato se člani framasonskih družb radi lotevajo snovanja bank in menjalnic, trgovanja in barrantanja z izvoznici izrabljanja državnih gozdov in šum; zasedejo tudi radi mastna mesta (ali kakor pravijo tam na Balkanu: korita) pri agrarni reformi, uvažajo tudi veluto, organizirajo policijo in žandarmerijo, fašiste; v narodni skupščini se malo oglašajo. Kapitalisti ne morejo zatajiti svoje narave. Vse je »kšeft«. Za naše cilje nimajo kaj smisla.

Uhl! Ti mi tamkaj preveč časa potrafiš. Takoj se mi povrni v pekell Nazaj domov!

Nikar, ljubi poglavar. Pusti me še nekoliko. V glavi imam že nove načrte. Kakšne?

Na Balkan nameravam iti. Pripovedujejo, da so tam zelo ugodna tla.

Dobro! Skušaj tam uvesti: ločitev Cerkev od države, kancelarparagraf, civilni zakon in razporoko, brezversko šolo, prepoved Marijinih družb in drugih katoliških organizacij! Predvsem pa širi gibanje »žutili popova«. Veš, kaj je to?

Vem.

Dobro. Idi!

d Pomiloščenje obsojenih vojakov. Vojni minister je podpisal odlok, s katerim se popolnoma odpušča kazen vojakom, ki so bili obsojeni od vojaškega sodišča do 6 mesecev zapora, delno (polovico) se pa odpušča kazen vojakom, ki so bili obsojeni od 6 mesecev do 1 leta zapora,

d Za stradajoče Slovence v Macedoniji je došlo nekaj darov v denarju in nekaj več v obleki, a spričo velike bede, v kateri živijo in tripijo naši rojaki, vsekako premalo. Zato se še enkrat obračamo do usmiljenih in radodarnih ljudi z nujno prošnjo, naj toliki bedi po svoji moči priskočijo na pomoč. Darove sprejema Dobrodelna pisarna. Nabrani darovi se bodo kar najhitreje odposlali.

d Za zgradbo pravoslavne cerkve v Ljubljani. Pravoslavni sveti sinod je znova naročil svojim vernikom, naj pridno nabirajo prispevke za zgradbo pravoslavne cerkve v Ljubljani.

d Na vprašanja glede inseratov odgovarja oziroma daje naslove in pojasnila uprava našega lista samo takrat, ako je priložena poština za odgovor. To sporočamo posebno onim, katerih pisma oziroma dopisnice so romale v koš, ker ni bilo priloženih znamk. Poština je predraga, da bi jo morala uprava plačevati poleg kuverte in papirja.

d Oglas. Opazilo se je, da so nekateri trgovci povodom zadnjega padca naše valute zvišali cene blaga, zvezši za podlago svoje kalkulacije najnižje stanje naše valute. Ko se je naša valuta zopet dvignila, pa niso sorazmerno znižali cen, temveč prodajajo še naprej po istih pretiranih cenah. Ker je tako izvajanje sedanje nestabilnosti valute nedopustno in kaznjivo, opozarja policijska direkcija, da bo uvedla obširno preiskavo v tem pravcu in proti prestopnikom najstrožje postopala v smislu zakona o pobijanju druginje.

d Kako Novačan zabava svoje bralce. V »Republikancu« beremo tele ocvirke:

Klerikalci so noč, mi republikanci smo dan. Noč se umika dnevu. Noč je polna greha in pošasti, dan je čist in očiten.

Da, oni so noč in mi smo dan!

To jih boli!

To jih po ledvicah žegeta.

To jim meša glave!

To jim napihuje trebuhe!

To jih goni v zločinske laži!

In resnično, resnično vam povem: To jih bo tudi pogubil!

Prej ali slej!

Mi smo stranka ubogih, ponižanih in razžaljenih, ki edino slutijo in vedo, kje je rešitev slovenske zemlje in slovenskega naroda!

Otvori vsako zborovanje in zaključí ga s klicem: Živio Radić, živio Novačan, živele republika!

d Klerikalci podkupljeni! Halo — velika iznajdba še večjega republikanca Novačana. Klerikalci so dobili iz Beograda 12 milijonov kron za volitve dne 18. marca. Sam g. Pašić jih je štel. Ne verjamate? Vprašajte g. Novačana, ki je to na široko oznanio v Republikancu. — G. Novačan, saj se marsikatera laž verjame v življenju, celo neumna laž, toda take bedastoče so pa predebele. Čemu hodite med liberalne agitatorje, ko niti spodobno lagati ne znate.

d Postne pesmi. Uglasbil Janko Grudnik, 6 postnih pesmi za mešan zbor v zelo lahkem in preprostem slogu, tako da jih bodo tudi šibkejši zbori (razen št. 4, ki ima v srednjem delu za petje zelo prisiljene in zato težke postope) lahko zmagali. Sklad-

be je potrdil in priporočil kn. šk. lavantinski ordinariat. Partitura v najlepšem litografičnem tisku stane 8. Din brez poštine in se dobiva pri Josipu Baumanu, Maribor, Cafova ulica 9 in v ugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

d Zobozdravnik specialista M. U. dr. Ivan Oblak se je naselil v Ljubljani. Ordinira na Starem trgu 34, nasproti šentjakobske dekleške šole, od 8. do 12. dop. in od 2. do 5. popoldne.

d Pepelnico sredo, na sv. Valentina dan, 14. februarja 1923, bo na Ovsisah pri Podnartu vsakoletni shod. Sv. maše bodo ob 7., 9. in 10. uri, pridiga pa ob pol 10. Povabljeni ste vsi častivci in častivke sv. Valentina.

d Shod sv. Valentina na Kremenci. Ker pade letos god sv. Valentina na pepelnico, bo shod na četrtek po pepelnici ob 9. uri. — Župni urad na Igu.

d Dramatični odsek v zavodu sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano priredi v nedeljo 11. februarja in v torek 13. februarja vsakokrat ob 4. uri predstavo: Gogolj: Revizor — ruska šaloigra v 5 dejanjih. Zraven igre je na programu nekaj šaljevih točk, kuplet, šaljev dvošpev. Ob odmoru igra dijaški orkester pod vodstvom g. Vojteha Hybaška. Dobiček je namenjen za dijaški list Mentor. Odsek prosi občine udeložbe. Vstopnice so v predprodaji pri gđ. Ivanki Zakotnik.

d V nedeljo dne 18. t. m. popoldne ob 8. uri se vršijo v Rokodelskem domu občni zbori Hranilnice in posojilnice, Gospodarskega društva in Mlečarske zadruge na Vrhniki. Člani pridite na občni zbor in prepričajte se sami, da je v združništvu moč in da more kmet in delavec računati na boljše bodočnost le, če se bo združil v združništvu.

d Izobraževalno društvo v Rutečah pri Skofljah Lohi vabi na izberno predpustno zabavo, ki se bo vršila na pustno nedeljo dne 11. februarja ob 15. uri v Društvenem domu. In sicer vprizore naši igralci 2 burki: »Davek na samec« in »Za letovišez«. Pridite, da se boste enkrat pošeno nasmejali.

d Jezica pri Ljubljani. V soboto, 10. t. m. ob pol 8. uri zvečer se vrši v društvenem domu javno predavanje: O davkih. Več, posebno še davkoplačevalci, ki čutite na lastni koži davčno breme, udeležite se polnoštevilo predavanja.

d Crnuče pri Ljubljani. V nedeljo, 11. t. m. ob 3. uri popoldne se vrši v tukajšnjem društvenem domu televadna akademija s prav zanimivim sporedom. Poleg domačih Orlov nastopijo še Orli in Orlice iz Jezuce. Vse prijatelje mladinske organizacije vabimo, da se v bogatem številu udeležijo te prireditve, ki je druga te vrste po vojski. Na-evidenjel!

d Vodice. Na pustno nedeljo, dne 11. februarja, ponovi tuk. izobr. društvo v Katoliškem domu ljudsko igro »Gruda«. Začetek ob pol 3. popoldne.

d Smrt alkoholikov. Ignac Šubel v Velnuji prej Skaloh se je vinjen vračal na svoj tričetrte ure odaljeni dom. Alkohol ga je na potu vrgel in Šubel je na mestu obledel. Zjutraj so ga našli zmrznjenega. — Hlapec Miha Uršič iz Plesa pri Kozjem je 22. m. m. ponoči pijan zašel v majhen potok in tam utonil.

d Zrtev alkohola. Zagrebška policija je 1. t. m. pobrala na ulici nekega do nezavesti pijanega človeka in ga z vozom prepeljala v policijske zapore, da bi se prespal. Ko so prišli čez dve uri moškega buditi, so ga našli mrtvega. Zdravnik je ugotovil smrt vsled alkohola. Nesrečnik je bil 20 letni kurjač državne železnice Matija Dulc.

d Alkohol. Oman Leopold iz Device Marije v Polju je udan Pijači. Doma pretepa svoje ljudi. Dne 27. januarja je brez povoda zgrabil svojo mater za lase, in jo

na obrazu poškoval. Dne 29. januarja je zopet zdijval. Njegova žena in njegov oče sta zbežala iz hiše, 64 letna njegova mati je pa ostala doma. Sin je prišel nad njo kričati, jo udaril s stolom po obrazu, da se je kar zgrudila na tla. Sin je skočil nato po sekuro; mati je medtem zbežala k sosedu, sin je pa s sekuro divjal okoli hiše in kričal, da bo koga ubil ali pa vas požgal. Omana so zaprli.

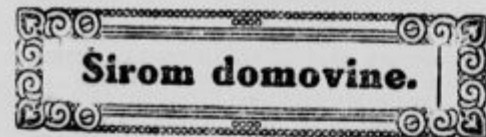
d Kralj alkohol. Na Laznici pri Limbušu so se fantje v gostilni sprli in se nato na potu domov stopili. Pri tem je dobil delavec Anton Kokol s kolom po glavi, da je že naslednje jutro umrl. Zaprli so več fantov.

d Rop na Polšici. Dne 26. januarja t. l. je prišel v hišo posestnice Marije Poklukar na Polšici št. 1 pri Gorjah neznan mož, kateri je potegnil samokres, ga nameril proti Poklukarjevi in zakričal: »Če ne prineseš hitro denarja, te precej ustrelim!« Ko je hotela Poklukarjeva zbežati iz hiše, ji je zastavil pot in zakričal: »Če se oglasiš, ti zamašim ustale Roparju je nato Poklukarjeva izročila 1600 kron denarja.

d Volkovi. Naši vrli lovci so ubili 28. januarja štiri močne volkove v enem dnevu, in sicer: logar Almayer 1 odraslega volka in 1 odraslo volčico, logar Kočvar 1 staro volčico in logar Razdrih 1 odraslega volka. — Graščiško Snežniški gozd »Kačji panje«.

Dobra gospodinja skrbi,

da ima njena hiša pri najmanjših izdatkih v ceno snež obelo perilo. Zato uporablja ona le MILO z znamko „GAZELA“

SMLEDNIK.

Na predpusno nedeljo, dne 11. t. m. ob 3. uri popoldne priredi Katoliško izobraževalno društvo v društveni dvorani burko v štirih dejanjih »Ulica št. 15«. Kdor se hoče od srea nasmejati, naj ne zamudi ugodne prilike. Predprodaja vstopnic pri g. kaplana, na dan prireditve v društvenem prostoru.

NA BUČKO

je Rajar prirajal. Pri zaupnem sestanku ni imel nič 20 volivcev. Vprašan, kaj je doslej storil za Bučko, je rekel: — »Nič!« Eden navzočih mu je stavil toliko vprašanj, da je prišel v veliko zadrego. Ves nevoljen je rekel: »Jaz sploh nikogar ne prosim, kako naj volite Mar Rajar misli, da ga bomo Bučkijani volili po sili? Sicer pa, če bi Rajar res imel srce za kmeta, bi se rajši brigal za zdravje pri njegovi živini kakor pa za svoj — rop...«

KRSKOPOLJSKI NOVICAR.

Petniki, ki prihajajo v naše ravnine, povedo, kako prijetno zime imajo drugod: brez snega, kar prašna cesta. Naše polje pa pokriva sneženo-ledena skorja, ki ni nič prida za pozne jesenske setve. — Francetu Pavloviču iz Bučice vasi je bila smaknjena urna verižica. Tatu je spravil pred konstantjeviškega sodnika. Ko so šli od sodne razprave domov, sta oče in sin Kaver napadla Pavloviča s koli in s nožem. Pavlovič je dobil težke poškodbe, posebno na glavi. Nezvestnega so prepeljali v breliško bolnico. — V Novem mestu se je poročil poslovodja cerkij. Konsum, trgovine France Hrvat s Cerkljanko Mico Butara-Simončičeva. Čestitamo! — Solški vodja Ivan Baškovič iz Zameškega je pa poročil Tončko Bostcharjevo iz Bregov. Obilo blagoslova božjega!

GASILSKA DRUŠTVA V BLEJSKEM KOTU.

Is mnogih krajev se čujejo pritožbe, da so gasilska društva posabila svoj pravi namen. To velja tudi za blejski kot. Namen vsakega gasilskega društva je, da se udje vadijo v gasilski stroki, da so sprotni gasilci ob času požara. Pa te gasilske vaje so redke in kratke. Tem pogostejše in daljše so pa veselice s plesom in popivanjem. To popivanje in noranje tudi Gasilski zvezi ni všeč, kakor je pozitivno znano. Pri takem veselčenju se sgrade pogostokrat pretepi in poboji. Pred letom so na Bledu na gasilski veselici ubili poštenega in mladega gospodarja. Pred kratkim so pa v Ribnem v dvorani gasilskega društva obklali mirnega fanta, da so ga morali peljati v ljubljansko bolnico. Mi cenimo potrebno gasilsko društvo, če vrši svoje dolžnosti. Pod sreho človekoljubnega društva mladina kvartir s pijske in plesom, pa ni častno Sadevi pijančevanja in od brezverskega učiteljstva tako razseljene sokolske vzgoje so vedno žalostni.

TRATA V POLJANSKI DOLINI.

Ze dolge mesece hvali demokrati berac v »Domovinu« svoje politično malno, zraven pa udriha s robato gorjaco po vsem, kar je nasega. Stokrat je že prenavil vse demokrate od ranjkega Potafecelna s Trate pa do Zerjava v Ljubljani, stokrat je nam že nastel vse naglavne grece, kar si jih je pri svojih počasnih mozganih mogel izmisliti, pa se mu zdi še zmeraj premalo. Vselej začne spet od zafetika in gode eno in isto, kot Mrzlikarjev gramolon. Le tolko se razlikujejo njegove zvrste, da prvi enkrat starovski podrepnike, drugič pa štarski podrepniki. Severna ima nabasanih v svoji sokolski matni se obito drugo, tudi tako lepih in prijaznih krepelje, s katerimi nas obmetava. No, pa tega mu ne zamerimo, ker sedaj nima časa, da bi izbral izraze. V svojem prostem času piše namreč knjigo bo lepem vedenju, ki izide prihodnji teden v založbi štezarjevega Janeza iz Poljan. V vseh njegovih dopisih pa so mu je dosedaj se zmeraj pripetila mala nečestost, ki pa je gotovo zmeraj slučajna. Pozabi namreč vselej dosazeti, kar trdi. V zadnjem opisu n. pr., kjer nam poleg drugih slepih lastnosti očita zgrizenost, zablunost, pretepasivo, surovost, sovražnost, podrepništvo itd. itn., ne navede niti enega zgleda v dokaz. Zato hočemo mi zbirko njegovih dopisov malo izpopolniti in mu postreči s par zgledi, ki jih naj izvli dopisnik spraviš v sokolsko malno v predal za kulturo in napredek. »Domovina« pravi, da se pretepi in druge surovosti v poljanski dolini reuko pripete, in če se, se med pripravniki »Domoljubac«. Zgled: Zadnja, a najbolje izvajana točka vseh sokolskih prireditvev v Gorenji vasi, je skoraj redno — pretep. Toda predno se brate Sokoli spuste v junaki boj, prebero zmeraj »Domoljubac«. Tako so ga do zaunje erke prebrali jeseni, ko so svoj dnevi red obrusili s streljanjem skozi strop, ko so nato skoro ubili nekoga Wrangleova in metali nečube gosse v cestno biato. Dalje je oni gorenjevaški Sokol, ki je zahrbito napadel svojega tovariša z nožem, da se je ta mesec boril s smrtjo, najbrž lanatčen pripadnik »Domoljubac«. Drugi večjih pretepor res ni bilo, če izvzamemo manjše praske o priški sokolskih zimskih plesov. Dalje hvali ista »Domovina« Sokole tako: »Od nase (t. j. sokolske) strani se obsoja vsaka surovost in nerednost tudi napram nasprotniku.« Zgled: Vodja demokratov in Sokolov v Gorenji vasi je bil sodnjsko osojen, ker je surovo zmerjal Orle s »bukic«. Demokratje so ga za ta čin »obsojali« s tem, da so — placali globo zanj. Očitano je, da ta voditelj silno »obsoja« svoje ljudi, ki po njegovem zgledu pridno zmerjajo nase lanie in udekina s še lepšimi priimki. — Nerodnost pa »obsoja« na ta način, da ob naših prireditvah porjajo vse naše plakate, do katerih le morejo priti, dočim naši člani v vseh ozirih dobro vedo, kaj zahteva taktnost. »Domovina« epije: »Moč klerikalcev obstoji le še v savrastvu do nas.« Sami pa pravijo, da so srpni in pripravljeni dati roko v prijateljstvo. Zgled: Da dokazuje svoje »kravljivost« so na Novo leto Sokoli nam v nagajanje napravili prireditve ob isti uri kot mi. Njih »spravljivost« pa se je obnesla tako, da so s težavo »spravljili« celih 24 ljudi z otroci vred skupaj, ko smo imeli mi polno dvorano. Dalje se kaže njih srpnost v tem, da nas obkladajo v »Domovinu« s prekrasnimi naslovi. Naj bo dovolj Seveda, če gospod »pisatelj« poljanskih dopisov želi, postrežemo še. Ze iz tega se pa vidi, da so njegovi dopisi čisto resnični in sploh prvovrstni, da demokratiško časopisje nič ne

obrekuje in še manj laže, na glavo pa sploh nabeac stvari ne postavi. Zato se pa vas bomo, slavna demokratiška gospoda, na primeren in slušen način spomnili — 18. marca.

PLANINA PRI BAKEKU.

V nedeljo, dne 28. januarja svečer je gorelo gospodarsko postopje kneza Windischgratza. Pred dobrim letom je bil uničen po požaru en del gospodarskih poslopij, sedaj drugi. Graščina je sekvestrirana. Kneza in njegove rodbine ni še več mesecev v gradu. Vsled premnogih šikan od strani tukajšnjih »državotvornih« elementov se je umaknil v svoje vile ob Vrbskem jezeru na Koroškem. Prej tako prelestno življenje pri graščini se danes res podobno velikemu pogorišču. Trdovratno se vzdržuje govornica, da je pri tem požaru udeležena ona zločinska roka kakor pri napadu, izvršenem nedavno na tukajšnje župnišče. Gre vse naprej po fašistovski! Kde je še varen v Planini? Do skrajnosti je ogrožena življenska varnost — treba bo kmalu, da se vse oboroži s samokresi, — kaj šele varnost imetja! Le čudno, da pri nas zločinci tako lahko varno odnesejo pete. Kadovedni smo tudi, če se s tolikimi zločinci rešujejo naši bratje stran meje? — Planina je osrečena s Sokolom. Njegovi voditelji in voditeljice trdijo, da je to društvo samo narodno in čisto nič politično. Kako se pravi takim ljudem, ki drugače govore, drugače pa delajo? Pogledjmo! Voditelji Sokola so dali svojim zvestim ukaz, storiti vse, da sicer skrahirana liberalna stranka ob volitvah vsaj v Planini pokaze še svoje življensko moč. V nedeljo, dne 28. januarja so odšli izvrševalni člani planskega Sokola na agitacijsko delo v okoliske vasi. Gre govornica, da se je en »zvornec« član »dnevnega« nasega Sokola, kateri so tudi sicer rad skrega s kraljem alkoholom, tudi ob tej priliki takoj v prvi gostini tako skregal, da ni mogel dalje in so morali dajati krevsati v vas Jakovico, kjer so jim naši moze take pravili, da so brž placali svoje ne malo čeno in odkrili proti Planini. Grozde je bilo kisle, pa še bolj ob priliki prihodnjega agitacijskega sokolskega pohoda. Jakovčani, prav se so storili, posnemajo naj vas tudi Planinci in Lozani. Sokol priredi maskarado, pa pravijo, da se mu ne bo treba maskirati. Kaj ne: Mi smo junaki korenjaki... še za nekaj mesecev. — Planinci, dobro s... ravnanje na volitve, da boste pokazali, kako fahirana liberalna stranka tudi v Planini zastoj isee življensko moč. Ako se pokaze nasprotnik slovenske ljudske stranke v hiši, takoj mu pokazite, kod se pride na cesto.

IZ IGA.

To nedeljo, dne 11. t. m. po prvi sv. maši bo v dvorani Naš dom predaval g. dr. Adlesič o avtonomiji. Iste predavanje bo imenovano nedeljo tudi v Tomišlju po sv. maši v gostilni g. Svetca. Vskaj, kdor hoče slišati, kakšna bi ne smela biti naša država in kakšna mora postati, naj se udeleži tega predavanja.

KRIZE PRI TRZICU.

Na razna vprašanja glede dobave peska in vsled zadnje tozbe odgovarjamo siedece: Občina Trzic je tobo dne 27. pr. m. umaknila in vse stroške ona prevzela in placala. Zatorej bo dobro, da bi to stvar vzel v roko občinski agrarni odbor in to stvar na pristojno mesto poslal. Zategadelj se boče vrsta imenovanega odbora seja, na kar bodo odborniki osebnou opozorjeni.

KOVOR-KRIZE.

V nedeljo, t. j. 11. t. m. se vrši javni shod SLS rjutraj po prvi sv. maši v Kovorju, popoldne pa v Križah v stari šoli, na kar se vabijo vsi volivci. Pride naš bivši narodni poslanec g. Brodar.

SENT JERNEJ NA DOLENJSKEM.

Dne 25. januarja se je vršil tu zelo dobro obiskan shod zaupnikov SLS. Poslanec Sušnik je v 2. in pol ure dojem govoru s ševčikami pokazal, kako pogubno so vladali samosojnezi s njihovim Pucjem v demokratiški vladi. Udeleženci so pazljivo sledili njegovim izjavam ter docela spoznali gnilobo samostojne stranke. — Točno čez mesec dni, 31. januarja je Rajar zopet obiskal St. Jernej. Prišel je ga iz skočnjana Gornikov fant. V St. Jerneju topot ni bilo slovesnega sprejema. General samostojnecev in šolski »ogledac« Vale ga je sprejel s globokim poklonom kar med vratni svoje trgovine. »Shod« se je vršil zopet pri Jušču. Vseh udeležencev je bilo s domačimi vred in pa ko je proti koncu še Kocijan prisopihal, štirinajst Polanc, ki je topot kar od zadaj sa potokom pri-

šel, je predlagal, naj bo stvar tajna, da ne bo sopen v »Domoljubcu. Poleg Strojnovnega ata moramo posebej še omeniti kmetijske Brulčevega Pepeta in pa Kovačiča vulgo Petrička iz Vrha. Civilno poročeni živinski zdravniki in Pire sta svojo odsotnost opravičila. Rajar je poročal, da ni pričakoval tolike udeležbe, ljudje imajo dosti dela. Podpora za most pri Cerkljah je izprosil poslanec Susnik. Seve, da bi je mi lahko prepričali. Ker pa je slo za Slovence, nismo ugovarjali. Kandidiral bom, a izvoljen ne bom. Na Sentjernejsko občino se ni dosti sanesti, bo skoro gotovo še slabše, kakor je bilo. »Hudimariček! se pri tem oglašajo starosta samostojnežev. Strojnov ata pa pristavi: »Za Ostrožane jaz garantiram, vsi bodo s menoj, samo Šval ga nekaj špila.« Shod je bil s tem končan, ker se je Rajarju mudilo. Le z Strojnovim ata sta se še nekaj pomenila, da bo Strojnov dobil nekaj kšefta pri nekakšnih mostovih. General Vale je spremljal Rajarja k avto. Ostali zborovalci so pa ostali, pili vino in preste jedli. Plaćati ni bilo treba nič. Kdo je plačal, je hitrova stvar. Okrog pete so še »zapeli tistoc: »Zahvalno moža, ki vina in preste nam da, potem so pa šli navdušeni narazen. Le Strojnov ata so šli še k Valetu na en glatek ta boljšega. — Prejšnji ponedeljek je pa neki Mlakar iz Rake lovil ljudi za JDS. Trda mu je šla. Za vsako kroglico je ponujal po 10 kron. Dobil seveda ni nič. — Kaj ni res hleto v St. Jerneju.

URSNA SELA.

Shod SLS, ki se je vršil na Svečnico v Zamidetovi gostilni, je pokazal, da pridobiva naša misel vedno več tal. Z zanimanjem so sledili zborovalci poročilom govornikov. Nek železniški poduradnik je govoril o slabem državnem gospodarstvu, tajnik SLS iz Novega mesta o volitvah, kaplan Kapš pa o razrednem boju. Podnatečnik postaje g. Molan, ki je spretno vodil zborovanje, je vzpodbujal navzoče, naj se 18. marca vsi volivci do zadnjega udeležijo volitev, nakar se je soglasno izrekla zaupnica in zahvala Jugoslovanskega kluba.

ST. VID NAD LJUBLJANO.

Obrtna zveza v St. Vidu priredi to nedeljo, dne 11. t. m. po krščanskem nauku v cerkveni dvorani zelo vazno predavanje o davkih in o napovedi dohodnine. Omenjamo, da je rok za napoved dohodnine za l. 1923 podaljšan do konca t. m. Gosp. predavatelj računski svetnik Jože Pire iz Ljubljane, bo podal natančno navodilo o dohodnini in o raznih davkih, ter odgovarjal na event. tozadevna vprašanja. Ker je to predavanje izredno vazno, vabimo obrtnike in kmetovalce k obilni udeležbi. — Obrtna zveza je pravkar storila v šoli knjigovodski tečaj, katerega zelo poštvalno vodi g. Kramberger. Občina udeležba (53) in zanimanje, s katerim sledijo mladi mojstri in učenci pouku, nam je dokaz, da bo Obrtna zveza s tem tečajem dosegla popolni uspeh. — Tukajšnji obrtniki, ki so združeni v Obrtnem društvu, so nedavno sklenili, da letos ne bodo volili Puelja in njegovih podreptnikov, ampak da so bodo oklenili SLS ter svoje zahteve in želje posledje naslavljali na poslanca Škulja, kateri je že nešteto krat pokazal, da pravilno zastopa obrtne interese. Tak sklep je treba s veseljem pozdraviti, ker je to prvi korak k skupnemu in uspešnemu delu med obrtniki.

V STAREM TRGU PRI CRNOHLJU

je SLS priredila 28. januarja t. l. ob 11. uri dopoldne veljavni shod, ki je bil za nas ne le zadovoljiv, ampak tudi zelo poučljiv. Na shod je prišlo kakih 15—20 »borcev« Pueljnovne častne garde pod vodstvom obgardista Kapša, kateri so se očitno zavedali, da je njih vest obložena z raznovrstnimi pregrehami, ki so jih samostojneži izvrševali v družbi belgrajskih centralistov nad našim ljudstvom. Kapš in ostali so se — baje — 14 dni in noči učili na pamet vse to kar ljubljanska frakarija producira — po njenem imenju — za nevednega kmeta v »Kmetijskem listu«. Ves ta trud pa je bil zaman prikriti ljudstvo resnice, kajti naša govornika iz Novega mesta sta temeljito izprašala kosmato vest samostojnežev, tako, da so bili končno vsi zbegani in so se v tej zmedenosti prav odkritosrčno izjavili za centralizem. Veseli nas ta odkritosrčnost, da so prav na tem shodu starotrški samostojneži dokumentirali to, kar smo mi vedno pripovedovali našemu ljudstvu, t. j. da so »samostojnežic v službi belgrajske porodice, da so izdajice slovenskega ljudstva in da

še hočejo tudi ostati. Naše ljudstvo naj te dobre zapomni, da se so zastopniki SKS na javnem shodu izjavili za centralizem in da zahtevajo, da še nadalje nas vlada belgrajska porodica. Čudili smo se pa Kapševi družbi, da ni snala povedati, da »stvarišč Puelj gradi že nad pol leta kočevsko železnico po poljanski dolini in da so mu za to »naporno delo« hvaležni poljanec podarili diploma, ki bo — baje — pri slovesni otvoritvi nove kočevske železnice leta 2025 obešena na čelo prve lokomotive, ki bo peljala po poljanski dolini. In takrat se bodo tudi »samostojnežic že toliko naučili, da bodo sposobni — za avtonomijo.

GORICE NAD KRANJEM.

Povodom smrti mojega dragega sina Petra, ki je postal žrtve zločinske roke, se tem potam najiskreneje zahvaljujem vsem, ki so menoj in moji družini tolažili ob toliki izgubi. Posebno se pa zahvaljujem kat. prosvet. društvu v Goricah, ki ga je polnoštevilno sprejelo na zadnji poti, pevsem pa za genljive pesmi. — Peter Rotar, oče.

IZ BUKOVISICE.

Sprejmi, dragi »Domoljub«, tudi od nas par vrstic. Saj do sedaj nismo bili nadležni, enkrat bi pa radi tudi kaj povedali. Vojska nam je vzela lepo naše zvonjenje in tudi orgle opustošila. Učarec je bil za nas tem hušji, ker je župnija majhna. Pa večja je bila poštvalnost faranov. Zvonovi že dolgo zopet done iz zvonika. Jeseni je pa g. Anton Dermič iz Radovljice popravil in ispopolnil tudi orgle. Tako imamo tudi to rano zaceljeno, v cerkvi pa dostojno glasbo. Ustanovili smo tudi katol. prosvetno društvo, katerega so zlasti fantje težko čakali. Po zimi so se že naučili igre, s katero se bodo ob ugodni priliki postavili. Na Svečnico je bil ustanovni občni sbor. Vpisalo se je 48 članov in članice. Prostora nam že manjka, a navdušenje za dobro stvar se tudi tega ne strahi in obeta se, da se bo spomnili že moglo začeti s pripravami za dom. Pomoč je obljubljena že od več strani. Le žvrsto naprej in Bog daj uspeh! Tudi za volitve se zanimamo. Usiljujemo nam »Kmetijski list«, glasilo samostojne kmetijske stranke, ki je pred zadnjimi volitvami obetala, da bo branila avtonomijo Slovenije in da se bo potegovala za kmeta, a je zavrgla in izdala eno in drugo in se borila z demokrasko stranko za centralistično politiko. A mi se ne damo tarbati. Centralistom nihče nič ne zeruje in »Kmetijskemu listu« tudi ne; ga nihče ne mara več brati ali pa roma nazaj. Vsi kot en mož bomo vrgli pri volitvah kroglice za SLS, ki se ravno zato bori, da bi se vsaka pokrajina samostojno razvijala na političnem, gospodarskem in kulturnem polju. Zdi se, da so te volitve tako odločilne, kot morda nobene več ne bodo, in vsaka omahljivost ali izostajanje od volitev bi bilo naravnost izdajstvo. Kako radi imamo »Domoljub«, naj priča to, da so je številno naročnikov letos za toliko pomnožilo, da ga ima naročenega več kot polovica vseh hiš v župniji. To je obenem najboljši odgovor na vsiljevanje »Kmetijskega listac.

brado in zanemarjeno obleko. »Veš, Gecelj, midva s Templavom imava vsak svojega konja in voziva kočce v Sengar-jevo valjavnico. Oni dan, ko je bilo prav deževno vreme, sta se oba konja prehladila in sklenila sva, da prineseva na Štefanij dan v Srednjo vas vsak po enega konja in ju postaviva na oltar. Kaj ko bi ti izrezal dva lepa konja iz lipovega lesa?«

»Bomo že naredili, oče, samo do kdaj?« popraša podobar.

»I no, do Božiča gotovo. Koliko boš pa zahteval za to?« popraša Templov in natoči podobarju prazni kozarec.

»I, kaj bomo? Ti, Cvet, mi boš za to pripeljal voz drv, da se bom grel po zimi, ti pa, Templov, mi boš prinesel en koc. Mojo staro rado zebe po zimi.«

»To se bo že zgodilo,« potrjuje Templov, »samo da boš dobro napravil. Saj po znaš najina konja ali pa jih poglej v hlevu. Ravno taka morata biti.«

»Take velikosti ne,« se vlakne vmes sodni sluga, »pač pa take podobe.«

»Na vsako pest visokosti en bokal vina,« pristavi Templov in se ozira na pivca ob peči.

»Gecelj zna samo pajace delati, svetnikov pa že ne, še manj pa konje,« se oglašajo pri peči pivce visoke poslave in odprtega čela.

»Kaj boš ti govoril, Janez Traynov, ki ne razumeš le sivari. Kaj meniš, da si že izučen podobar, če si nekaj časa pri zaloškem Janežiču barve mešal?« ugovarja užajeni Gecelj in se obrne proti peči.

»Jaz napravim takega konja o polnoči, kakršnega boš ti napravil. Le poglej, Templov, v Senčurju sv. Jurja v velikem oltarju Konjska glava je skoro večja kakor živo! in sv. Jurij ima tako dolge noge, da bi jih bilo treba enkrat oviti, da bi se ne vlekle po tleh,« ugovarja dolgi Janez pri peči.

Podobar Gecelj jezno vslane in se razkorači sredi izbe. Drugi so se smejali.

Kupim suhe OREHOVE PLOHE
od 30 mm debelosti naprej, istotako
OREHOVA DEBLA od 40 cm v premeru naprej.
čist, zdrav les. — Ponudbe na naslov: **AVGUST ČERNE**, mizar, Zgornja Šiška št. 122.

Listek.

Pod krivo jelko.

Povesi iz Mefernikove dobe.

Spisal + Peter Bohinjec.

IV.

V Kranju pri Jelenu je sedelo nekaj zapoznelih pivcev. Pri mizi v kotu sta sedela kmeta Templav in Cvet iz Senčurja, na oglu mize se je vrtel možiček z rdečim nosom in dolgimi lasmi. Bil je majhne postave, črnikaslega obraza in šepast, kranjski podobar Karol Gecelj. Poleg njega je sedel sodni sluga Anton More.

Druge mize, polite z vinom, so siale prazne, zakaj kramarji so že po večini odšli in solnce je zahajalo za gorami. Le tam pri peči je sedelo nekaj pivcev z razkuširano

Redna zveza
iz Bremena preko Southampton, Cherbourg v New York potom prekrasnih ameriskih viadnih parobrodov United States Lines.

PRIHODNI ODHODI:
President Harding 14. febr., 21. mar.
George Washington 21. febr., 28. mar.
President Roosevelt 28. febr., 4. apr.
America . . . 11. aprila, 18. maja
Zahtovajte prospekt in plovo listino št. 146.

UNITED STATES LINES

BELGRAD, Travnička ulica 1.
in vse večje potne pisarna.

»No, Traven, pa ti naredi, ki znaš. To ti bo več neslo, kakor pa Ivoja rokovnjaška malha.«

Pri teh besedah se drugi pivci ob peči vzdignejo in eden skoči pred podobarja:

»Kaj govoriš, mojster skaza? Pri tej priči prekličiš besedo, drugače ti razlegnem čeljusti, da ne boš nikoli več odprl ust.«

Sodni sluga pogovarja, podobarček se de na stol, dolgin pri peči pa nadaljuje:

»Polonjek, pusli gal Ni vredno, da bi se prepiral z njim. Mu bom že jaz eno zagodel, kakršna se mu prilaga.«

»Kaj boš zagodel, Janez?« začne spel podobar.

»Tebi nič hudega, ker si revček! Revček pa si, ker si malo prismojen, kakor vsi marlarčki, Gecelj! Povej rajši, kako bo z vojsko, ker menda tudi »Novice« bereš, se oglasi drugi pivec pri peči z brazgotino na licu.

»Naš dobri cesar Franc je že davno umrl. Tacega cesarja še ni imela avstrijska država. Za to mu je Bog dal dolgo in mirno življenje. Celo roparji in tatje so dobro živeli pod njegovo vlado. Ali Ferdinand, naš sedanjí cesar, je napel druge vaje. Znižal je vojaška leta od štirinajst na osem let, toda gorje begunom, ki se bodo odtegnili vojaški dolžnosti,« modruje podobar.

»Kaj lažeš, Gecelj! Če cesar Franc je leta 1835. znižal vojaška leta na deset let, Ferdinand jih pa doslej še ni. Pravijo pa, da jih bo še za dve leti.

»Hudimana, ti ljudje pa res vse vedo,« izpregovori sodni sluga proti kmetoma.

»Kaj bo res vojska?« popraša Cvet podobarja z zalegnjenim glasom.

»Lah se tako zmirom upira. Ne bo dolgo, da mu bode treba napovedati vojsko,« nadaljuje Gecelj.

»Ej, se ni zastoj 1. septembra naš cesar Ferdinand peljal skozi Kranj v Ljubljano. Nekaj se kuha,« pristavi sodni sluga.

»Moj oče so dejali: Kdor ima za soseda Laha, nima nikoli gmaha!« izusti Cvet.

»Gecelj in More sta plačala in odšla, Cula sta grede mimo hleva besede: »nihlo ne ynemaj!« — pa jih nista razumela. Kmeta v kotu pa sta dobila novega pivca, ki je vstopil, prisedel in govoril:

»Vse bi vama lahko pokradli z voza in še konja povrhu. A ne bojta se, vidva sta pošlenjaka in nihče vama ne bo skrivil lasu.«

Voznikoma se je čelo pomračilo in nevoljno sta otrusala glavo.

Plačala sta in odšla. Novi prišlec pa se obrne proti peči in majaje z glavo govori:

»Kako ste brez skrbi! Ali ne veste, da je podobar odšel?«

»E, Fundež, ti maš preveč skrbi! Ne boj se tega človeka, da bi komu lose skrivil. Ker je bil danes nekaj objesten, mu bomo že poskrbeli nedolžno šalo. Toliko, da ne bo pozabil, s kom je govoril,« odvrne Travnov in pokličje krčmarja.

»Kaj Gecelj? Ali More, ta je Pajkov pajč,« pristavi Tacman in plača račun vstopivšemu krčmarju.

Odrinili so v jasno noč. Zvezde so sijale na nebu in lahek veter je pihal čez polje.

* Nikar ne kredil

(Dalje.)

„Ah, te bolečine!“

Malo Fellerjevega pravega Elzafluida — in proč so bolečine.

Drgnenje s Fellerjevim Elzafluidom je prava dobrodejnost! Umivanje s Fellerjevim Elzafluidom jači mišičevje in živci! Deluje antiseptično in osvježuje! Prežene nashod in naredi neobčutljivega proti mrzlemu zraku! Za oči in ušesa! Zobe in glavo! Za vrat in usta! Za hrbet in tude! Za celo telo izvrstno hišno sredstvo in kosmetikum. Fellerjev Elzafluid je veliko močnejši in izdalnejši kakor francosko žganje.

En poskus zadostuje, da tudi Vi rečete:

**TO JE NAJBOLJŠE.
KAR SEM KEDAJ OKUŠALI**

V vseh dotičnih poslovninah zahtevajte samo pravi Elzafluid od lekarnarja Feller. Pri naravnih naročilih stane s pakovanjem in poštnino če se pošlje denar naprej ali pa po povzetju:

3 dvojnate ali	1 specialna steklenica	24 Din
12 dvojnatih „	4 specialne steklenice	84 Din
24 dvojnatih „	8 specialnih steklenic	146 Din
36 dvojnatih „	12 specialnih steklenic	208 Din

KOT PRIMOT: Elza-obliž zoper kurja ošesa 2 Din in 3 Din; Elza-mentolni žrtniki 4 Din; Elza-posipalni prašek 3 Din; Elza-ribje olje 20 Din; Elza-voda za usta 12 Din; Elza-kolonska voda 15 Din; Elza-šumski miris za sobo 15 Din; Glycerin 4 Din in 15 Din; Lysol, Lysoform 12 Din; Kitajski čaj od 1 Din dalje; originalno Radikum francosko žganje 13 Din (velika steklenica); Elza-mrčesni prašek 7 Din; strup za podgane in miši 7 Din. — Za primot se pakovanje in poštnina posebej računa.

Na te cene se računa sedaj še 5% doplačila. Adresirati natančno: **Eugen V. Feller**, lekarnar, **Stubca Donja**, Elzatrč št. 10, Hrvatsko.

PRODAM LESENO POSLOPJE,
POD, 2 ŠUPI, še v dobrem stanju. — **IVAN BITENC**, TACEN št. 14, p. št. Vid n. Lj.

Zahvala.

Vam vsem, ki ste spremljali našo ne-
posabno

Reziko čudovan omož. SIRK

na njeni zadnji poti, se tem potom
presrečno zahvaljujemo.

Posebno zahvalo izrekamo g. župniku
Jožetu Anžič in g. kaplanu Francetu
Golob, za vodstvo želnega sprevoda, g.
županu Antonu Činkole, vsem daroval-
kam za lepe vence ter pevskemu zboru
za genjlive žalostinke.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale
v soboto po Svečnici, 3. februarja 1923.

Škocijan pri Mokronogu, dne 29. ja-
nuarja 1923.

ZALUJOČI OSTALI

VABILO na OBČNI ZBOR

»Kmetijske nabavne in prodajne zadruge«
v Šmartnem pri Litiji, r. z. z. o. z.,

ki se vrši dne 18. februarja 1923 ob pol 8. uri
dopolodne v prostorih društvenega Doma s sledo-
čim dnevnim redom: 1. Poročilo načelstva in nad-
zorstva. — 2. Odobritev rač. zaključka za l. 1922.
— 3. Volitev načelstva. — 4. Volitev nadzorstva.
— 5. Slučajnosti. — Ako bi občni zbor ob nava-
denem času ne bil sklepčen, se vrši pol ure kasneje
na istem mestu in z istim dnevnim redom drug
občni zbor, ki sklepa veljavno ne glede na število
navzočih ali zastopanih članov

ženitna ponudba.

Mladenič s premoženjem, srednjih let, se želi
poročiti z mladenko ali vdovo brez otrok v sta-
rosti do 35 let. Prednost imajo posestnice z malim
posestvom. Resne ponudbe je poslati na upravo
»Domoljuba« pod šifro »NEDOLŽNOST 683.«

RAZPISANA JE SLUŽBA

organista in cerkvenika

v BOSTANJU ob Savi. Prednost imajo organisti,
ki so vajeni kakega rokodelstva.

CERKVENO PREDSTOJNISTVO.

**FRANC
KUPNIK
Podplat
SLOVENIJA
(ŠTAJERSKO)**

KUJUJE za visoke cene
kostonjeva, taninska DRVA,
hrastove debele HLODE, ja-
vor, jasec, hrastka, BUKVE,
OGLJE, DRVA itd. — Iste
se za vstop meseca marca
VRTNAR, VINICAR in VO-
LAR za LETNO SLUŽBO.

ZOBOZDRAVNIK-SPECIALIST

M. U. DR. IVAN OBLAK

JE OTVORIL PRAKSO

V LJUBLJANI, Stari trg št. 34 (nasproti šent-
jacobске dekliške šole). — ORDINIRA od 8.—12.
ure dopoldne in od 2.—5. ure popoldne.

CUNARD LINE

Najhitrejši parniki sveta. Direktna potni-
ska in tovorna vožnja od

Hamburga in Cherbourga za Ameriko in Kanado

4 dimniki, 5 1/2 dneva, lastne kabine za
potnike III. razr. Potnike odvedo izkušeni
uradniki od luke ukrcanja ter jim nato
dragevolje nudijo vsako pomoč. Pojasnila
daje: **Cunard Line**

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo:
Jugoslavenska banka d. d.
Zagreb.

Glavno zastopstvo za Slovenijo:
Ljubljana, Kolodvorska ul. 26.

UČENKO za trgovino

na deželi sprejemem. Biti mora zdrava, poštna in primerno šolsko izobrazbo in z dežele. Prednost ima ona, katera ima tudi veselje do kuhinje. — Naslov pove upravnistvo pod številko 678.

UČENCA

na PEKOVSKO OBRT, poštenih staršev, zdravega in močnega, sprejme **ADOLF KERN**, pek in trgovec, KRANJ.

Pridno in pošteno DEKLO

(lahko tudi z otrokom), sprejemem takoj ali s 1. apr. v službo v malo mesto Slovenije. Znati mora malo kuhati in poljska dela. Starost od 30 do 40 let. Plača po dogovoru. Služba je lahko trajna. — Poudrbe pod »Pridna dekla« na upravo »Domoljuba«.

KUHARICA!

Sprejemem do 40 let staro žensko z dežele, katera zna kuhati, kruh peči, pospravljati, na večje posestvo blizu Ljubljane. — Dopisi pod »BLIZU LJUBLJANE 638« na upravo lista.

Cie. Cie. Transatlantique Francoska linija
Najhrajša in najudobnejša vožnja v Ameriko.
Havre-NEWYORK samo 6 dni.

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo:
Slovenska banka d. d. v Zagrebu.

Vozne listke in tozadevne pojasnila daje:

IVAN KRAKER,

zastopnik v Ljubljani, Kolodvorska ulica 41.

OSTREŠJE v dobrem stanju, 11 metrov dolžine in 7 metrov širine,
PRODAM — **TOMIŠELJ** številka 22, p. Studence - Ig.

čevljarski pomočnik z dobrim spričevalom bi rad stopil v službo. **M. Turnšek**, Starigrad, p. Videm o. S.

OSKRBNISTVO GRAŠČINE FUZINE, pošta Dev. Mar. v Polju, sprejme

prvega hlanca,

ki mora biti zanesljiv, trezen, bolj prileten; lahko je tudi oženjen. — Sprejmeta se tudi **2 HLAPCA** zanesljiva, h konjem. Letna plača po dogovoru.

NAZNANILO.

Vsem svojim cenjenim odjemalcem uljudno naznanjam, da je moj družabnik **G. Ivan Tuzs** z današnjim dnem izstopil. Trgovino z železino v Ljubljani Valvazorjev trg št. 7 bodem odslej pod protokotirano tvrdko

FRAN ERJAVEC **PRI ZLATI LOPATI**

neomejeno dalje vodil.

Zahvaljujem se za do sedaj izkazano mi zaupanje ter zagotavljam točno in solidno postrežbo.

Ljubljana, 31. januarja 1923.

Z odličnim spoštovanjem
FRAN ERJAVEC.

Močne trpežne, bakrene kotle vseh vrst s širokimi kapami izdeluje edino

Kotlarska zadruga

v Ljubljani, Kolodvorska ulica 28.

Čisti domači izdelki!
Stalna zaloga!
Nizke cene!

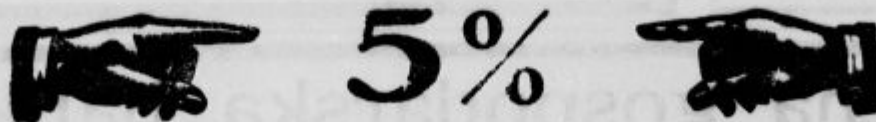

Sprejemamo vsa v to stroko spadajoča popravila.

Ljudska posojilnica v Ljubljani

(v lastni hiši tik za frančiškansko cerkvijo)

obrestuje vloge brez odbitka po

5%

Stanje hranilnih vlog nad 120,000.000.— kron.
Stanje rezervnih zakladov nad 1,100.000.— kron.

Poroč. prstani
Double verižice
S.enske u e
Bu. ilike
Ze ne ure
Uhaai

Najstarejša trgovina ur, zlatarne in
srebrne **F. ČUDEN**
LJUBLJANA 22, Pre. ernove 1

LIPOVO CVETJE

IN DRUGA ZDRAVILNA ZELIŠČA
kupuje po najvišjih cenah drogerija A. KANC,
Ljubljana, Židovska ul. 1. — Zahtevajte cenik!

150 kron na dan

lahko vsak zasuži doma v svojem kraju s prodajanjem nekoga izdelka. Kdor hoče zaslužiti, naj mi pošlje svoj naslov in znamko za odgovor.

Josip Batič, Litija 75.

Kr. Holandski Lloyd.

Redni brzi poštni parniki iz
**Amsterdama in Cherbourga v
Južno Ameriko**

Rio de Janeiro, Santos, Montevideo in
Buenos Aires.

Vsa potrebna navodila daje Kr. Holandski
Lloyd. Glavni zastopnik za JUGOSLAVIJO
JUGOSLAVENSKA BANKA - ZAGREB
B-cesta 33. — Telefon: 24-65.

Brzjavni naslov: „Realloyd“ Zagreb.
Glavno zastopstvo za Slovenijo:
Ljubljana, Kolodvorska ul. 26.

Možitvena ponudba.

Zdravo, kmetško dekle, v starosti 24 let, zelo vneto za kmetijstvo, se želi v svrhu možitve seznaniti s kmečkim fantom, ki bi imel svojo kmetijo ter ne bi gledal na bogastvo. Dota je namreč vsled vojne prišla na nič. Pisma na upravnništvo »Domoljuba« pod šte. 546.

POZORI! Za podeželska društva, **POZORI!** ki uprizarjajo gledališke igre, izdelujem nove, **UMETNE BRADE**

ki ne rabijo lepila. 6 brad za različne maske in barve 60 Din, 10 brad 90 Din. — V ZALOGI so garniture šminke, 8 barvne, lepilo (Mastic), lasna volna, puder. — Izdelujem po naročilu gledališke vlasulje. Kupujem ženske zmehčane LASE po najvišji dnevni cen. — I. DOLENJSKA LASNA INDUSTRIJA I. SVETEC, NOVOMESTO. 21

KDOR HOČE svojo družino dobro obuti, naj kupi **USNJE** na sejma v Grahovem, Zagorju, Motniku, Radohovi vasi, Semiču, Sevnici in Brežicah
stojnici FRANC PERKO.

Organist in cerkvenik

dobi službo. Priglasite do 15. februarja sprejema iz prijaznosti upravnništvo »Domoljuba« pod šifro: »ORGANIST 450«. — Prednost imajo rokodelci, ozir. pokojinarji. Nastop službe 24. aprila 1923.

Lepo domače platno

izredno trpežno iz lanene preje
izdeluje najceneje tkalnica

„Kvosna“, Ljubljana, Zrinskega c. 6
nasproti cerkve sv. Jožefa. Sprejema
tudi laneno prejo v tkanje. Na zahtevo
pošilja vzorce.

Hlode, gojzdove trame, deske
in drva ponudite LESNI DRUŽBI ILIRIJA,
Ljubljana, Kralja Petra trg šte. 8,
pred sodnico. — Plačujejo se najvišje dnevne cene.

Sodarske pomočnike in vajence
sprejme pri vsej oskrbi v hiši **FRANJO REPIC**,
sodarski mojster, Ljubljana, Trnovo. 454

Na veliko in malo

Priporočamo **najboljše šivalne stroje Gritzner**

za rodbin-ko in obrtno rabo, potrebščine
za šivilje, krojače in čevljarje. — Edino pri:

Josip Petelin, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 7.

Vsakovrstni VOZovi združenih obrtnikov

stalno v zalogi pri
MARTIN MALI,

sedlarju in ličarju avtomobilov v Domžalah.
Vsako prvo in tretjo sredo v mesecu v
Ljubljani na Ambroževem trgu (St. Peterski
most.) Sprejemajo se popravila in v zameno.

miši-podgane

stenice-šurke in vsa gola-
zen mora poginiti ako porablate
moja najbolja preizkuš. in splošno hvaljena sredstva
kot: proti poljsk. in hišnim mišim 28 K, za podgane
28 K, za šurke, 30 K, za stenice 28 K, uničev. molj-
ev 10 in 20 K, proti mrčes. 10 in 20 K, mazilo proti
ušem pri ljudeh in pri živini 10 K, za uši v obleki
in perilu 10 in 20 K, tinkt. proti mrčes. suna
in na zelenj. 10 in 20 K, proti mravljam 10 in 20 K.
Preprod. popust. Pošilja po povzetju Zavod za ekap:
M. JUNKER, Petriniska ul. 3, ZAGREB 1.

Ali se hočete te-
meljito osvoboditi!

reumatizma?

Tisoči so že
bili ozdravljeni!

Bolečine v udih in členkih, otekli udje, sključene roke in noge, trganje, zbadanje po raznih
delih telesa, da celo slabost oči so posledice revmatičnih in protinskih bolezni.

Ponudim Vam naravno sredstvo za ozdravljenje!

Nikako univerzalno zdravilo, marveč sredstvo, ki je
nudi bolnemu človeštvu mali narava. Vsakemu brez-
plačna poizkušnja! Pišite mi takoj in vam pošljem
sredstvo in poučno razpravo popolno zastonj. Ostali
mi boste trajno hvaležni.

Ekspedicija Opern-Apotheke, Budapest. VI Rth. 141.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Telefon št. 57.

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10

Telefon št. 57.

v lastni palači (vis à vis hotela „Union“).

Kapital in rezerve skupno nad K 60,000.000

Podružnice: Djakovo, Maribor, Sarajevo, Sombor, Split, Šibenik. Ekspozitura: Bled. Interesna skupnost s Sveopčo
Zanatiško banko d. d. v Zagrebu in njeno podružnico v Karlovcu ter z Gospodarsko banko d. d. v Novem Sadu.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, kupuje in prodaja tuje valute in devize,
sprejema vloge v tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod
najugodnejšimi pogoji. Pooblaščen prodajalec srečk Državne razredne loterije.